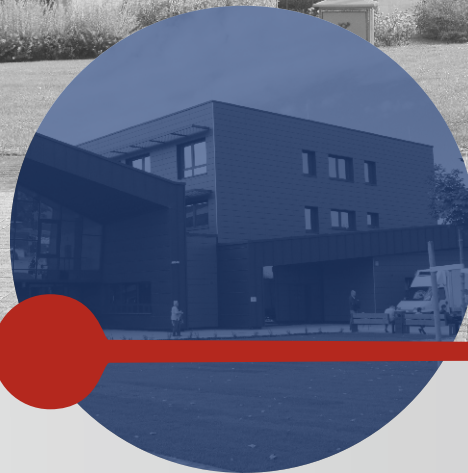

GAZDASÁGI PROGRAM

Gyál Város Önkormányzata
2020- 2024

I. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Jelen gazdasági program elkészítésére *Magyarország helyi önkormányzatairól* szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) 116. §-ban meghatározottak alapján kerül sor, melyet az önkormányzati választásokat követő hat hónapon belül szükséges elfogadni.

A gazdasági program a Képviselő-testület megbízatásának időtartamára szól, elkészítésének fő célja, hogy az Önkormányzat Képviselő-testülete egységes, előre meghatározott célrendszer szerint működjön, és a lehetőségek figyelembe vétele mellett fejlődjön is.

A gazdasági program az Önkormányzat részére helyi szinten határozza meg mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amely a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok figyelembevételével – a kistérségi-, és a megyei koncepciókhoz is illeszkedve – az Önkormányzat által nyújtandó kötelező, és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják.

A gazdasági program összeállítása során figyelembevételre kerültek a Polgármester és a Képviselő-testület elképzelései-, a település lakossága által az elmúlt időszakban megfogalmazott igények-, a polgármesteri fogadóórák-, és az elmúlt évek közmeghallgatásainak tapasztalatai, valamint az Önkormányzat jelenlegi-, és várható pénzügyi helyzete.

A gazdasági programban megfogalmazott célok eléréséhez a Képviselő-testületnek koncentrálnia kell a célkitűzések egymásra épülő megvalósítására, és a szükséges anyagi erőforrások és eszközök megteremtésére. Az anyagi eszközök megteremtéséhez nem elegendő az évről évre keletkező források (állami támogatás, helyi bevételek stb.) megléte, ámde időről időre szükség van pályázati lehetőségek felkutatására, kiaknázására, valamint a város elhelyezkedésében, adottságaiban, sajátosságaiban rejlő lehetőségek még hatékonyabb kihasználására.

Tekintettel arra, hogy a gazdasági program tartalmi elemeire vonatkozóan nincs külön jogszabály, a dokumentumot az alábbi struktúrában állítottuk össze:

I. Vezetői összefoglaló

II. Az eltelt öt év eredményeinek értékelése

III. Helyzetkép településünk lehetőségeiről, és kihívásairól

IV. A 2020-2024 közötti időszak prioritásainak bemutatása, a végrehajtásra javasolt fejlesztési elképzelések bemutatása

A II. fejezetben bemutatjuk az elmúlt öt év fejlesztéseit, önkormányzati beruházásait. Bemutatásra kerül az önkormányzati fenntartású intézmények jelenlegi állapota, alkalmazotti létszáma: a bölcsőde-, és az óvodák tekintetében az intézmények szakmai létszáma, az oda járó gyermekek létszáma, az Arany János Közösségi Ház és Városi Könyvtár vonatkozásában szólnunk a rendezvények-, és a látogatók számának kedvező alakulásáról. A Városi Egészségügyi

Központ esetében utalunk a 2017. évben végrehajtott szakellátás fejlesztésre. Nyilvánvalóan bemutatjuk a városi közösségi terek, parkok, utak, gyalogátkelőhelyek, egyéb létesítmények fejlesztését, valamint az egyéb nem városi fenntartású intézmények szolgáltatásait igénybevevők érdekében megvalósított fejlesztésinket. Összességében összefoglaljuk a 2014-2019-es ciklus főbb gazdálkodási-, és adóztatási adatait.

A III. fejezetben összefoglaljuk a városunk előtt álló legfontosabb kihívásokat, feladatokat, melyeket a IV. fejezetben ismertetünk részletesen.

Ezek között szerepet kap a klíma-, és környezetvédelemhez kapcsolódó kihívásokra való válaszadás, Gyál sportos kisvárosi jellegének fokozása. Ahogyan az előző ciklusban a fiatalabb korosztályokra fókuszáltunk, úgy igyekszünk az előttünk álló ciklusban az idősebb korosztály jogos igényei által támasztott követelményeknek megfelelni. Településünk még „zöldebb” jellegét-, valamint – számos tervezett intézkedéssel – közbiztonságát is igyekszünk fokozni.

Jelen dokumentumban ismertetett 2024-ig megvalósítandó gazdasági programhoz kérem szíves hozzájárulásukat, támogatásukat.

Gyál, 2020. március 3.

**Pápai Mihály
polgármester**

II. AZ ELMÚLT ÖT ÉV EREDMÉNYEINEK ÉRTÉKELÉSE

1. TELEPÜLÉSÜNK JELENLEGI HELYZETE

Gyál települést – községi-, majd nagyközségi létét kinőve – a köztársasági elnök 1997-ben városi rangra emelte. A 2013. évi közigazgatási reform keretében került sor 2013. január 1. napjától a járási rendszer kialakítására, és bevezetésére. A hazánkban több száz éves múltra visszatekintő járási rendszer 1983-ban szűnt meg, és mintegy 30 év elteltével éledt újjá.

A 2013-ban Pest megyében kialakított 18 járás egyike a Gyáli Járás, melynek székhelye Gyál. A járás a települési szintnél nagyobb-, és a klasszikus értelemben vett regionális szintnél kisebb-, települési önkormányzatok felett álló egységet képez. A járások az állam szervezetének legalacsonyabb szintű területi és szervezeti egységei, melyek az államigazgatási tevékenységről, szolgáltatásokról az állampolgárok számára elérhető közelségben gondoskodnak.¹ A Gyáli Járáshoz Gyálon kívül három település tartozik: Alsónémedi, Felsőpakony, és Ócsa. A járás lakosság száma megközelíti a 45 ezret.

2015 januárjában adták át Pest megye hetedik kormányablakát, a Gyáli Kormányablakot. A gyáliak korszerű körülmények között intézhetik több száz ügýtípushoz tartozó ügyeiket, valamint kétezernél is több ügykörben fordulhatnak a gyáli állampolgárok a kormányablak dolgozóihoz.

Fentiekben utalt reformok eredményeként jelentősen átalakult az Önkormányzat által fenntartott intézmények köre is, valamint lényegesen módosult az önkormányzati feladat-ellátási kötelezettség. 2013-ban a járóbeteg szakellátás állami kézbe került az egészségügyi törvény módosítása révén. Ettől az időponttól kezdve a Jahn Ferenc Dél-pesti Kórház és Rendelőintézet biztosítja a gyáli szakrendeléseket.

A szakellátás központosításával párhuzamosan zajlott az általános-, és középiskolák központosítása. A három gyáli általános iskola kezdetben a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (a továbbiakban: KLIK) fenntartásába került, az iskolák működtetése 2016 végéig a településnél maradhatott. Az általános iskolák fenntartását kezdetben a KLIK Gyáli Tankerülete intézte, majd a tankerületi rendszer átalakult, 2017. január 1-je óta a gyáli általános iskolák a Monori Tankerületi Központ fenntartásában, és működtetésében végzik az alapfokú köznevelési feladataikat.

Gyál egyetlen középiskolája az Érdi Szakképzési Centrum (a továbbiakban: ÉSZC) Eötvös József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája (a továbbiakban: Eötvös Iskola). A középfokú oktatást is érintette a központosítás, 2013-ban a KLIK Ceglédi Tankerületéhez-, majd 2015-ben – a szakképzési centrumok létrehozásakor– az Érdi Szakképzési Centrumhoz került.

Mind a négy iskola vonatkozásában elmondható, hogy habár az intézmények működtetése, és fenntartása kikerült a települési önkormányzat kezéből, az intézményeknek otthont adó épületek

¹ *Közigazgatás- és Köszolgáltatás-fejlesztési stratégia 2014-2020 14. o.*
(https://www.kormany.hu/download/8/42/40000/K%C3%B6zigazgat%C3%A1s_feljeszt%C3%A9si_strat%C3%A9gia.pdf / letöltés dátuma. 2020. február 14.)

önkormányzati tulajdonban maradtak: az általános iskolák tekintetében a Monori Tankerületi Központtal-, míg az Eötvös Iskola tekintetében az ÉSZC-vel kötött Önkormányzatunk vagyonkezelési szerződést.

Gyál aktív, és vezető szerepet tölt be úgy a szűkebb térségben, mint a tágabb agglomerációban. Ennek megfelelően székhelye a négy település által létrehozott „Kertváros” Önkormányzati Társulásnak (a továbbiakban: Társulás), melynek tagjai között nemcsak a Gyáli Járáshoz tartozó települések (Alsónémedi, Gyál, és Ócsa) vannak, hanem a Dabasi Járáshoz tartozó Bugyi nagyközség is tagja a Társulásnak. A Gyáli Járáshoz tartozó Felsőpakony 2013. július 1. napjával vált ki a Társulásból. A négy tagönkormányzat által alkotott Társulás tartja fenn Kertváros Szociális Központot (a továbbiakban: KSZK), mely a tagönkormányzatok szociális feladatait látja el. A KSZK székhelye Gyálon található, a társult településeken nyitva álló helyiségekben várják a kollégák a klienseket.

Ahogy jeleztük Gyál súlya az agglomerációban is jelentős, Budapest délkeleti agglomerációjának meghatározó városa. 2011-ben több főváros környéki település részvételével – Gyál székhellyel – létrejött a Fővárosi Agglomeráció Önkormányzati Társulás (a továbbiakban: FAÖT) azzal az alapvető céllal, hogy a társult-, a fővároshoz közvetlenül kapcsolódó települések közösen léphessenek fel az agglomerációs települések érdekeinek képviselésében. A FAÖT hatályos Társulási Megállapodása alapján a legfontosabb feladat a közös érdekérvényesítés, érdekvédelem, a közös gondolkodás és tapasztalatsere többek között a (közösségi) közlekedés, a közbiztonság, a turisztika és a katasztrófavédelem területén, illetve a kulturális és sportkapcsolatok mélyítése. A FAÖT célja továbbá a közös területfejlesztési célok kidolgozása és megvalósítása.

A FAÖT 2019. november 27. napján megtartott ülésén a tagönkormányzati polgármesterek, alpolgármesterek részéről felmerültek további problémás területek, mely területeken elengedhetetlennek látszik a közös fellépés és kommunikáció. Ilyenek a tömegközlekedés, közúti közlekedés, az agglomeráció zajterhelése.

A FAÖT-nek jelenleg 14 tagja van, azonban 2020 elején több település is jelezte csatlakozási szándékát. Jelen dokumentum készítésekor biztosan tudható, hogy Budaörs, Pomáz, Szentendre, és Vecsés Képviselő-testülete már kinyilvánította csatlakozását, a hatályos Társulási Megállapodás alapján ezek a települések 2020-ban válhatnak a FAÖT tagjaivá.

2. A 2014-2019-ES CIKLUS ELÉRT EREDMÉNYEI

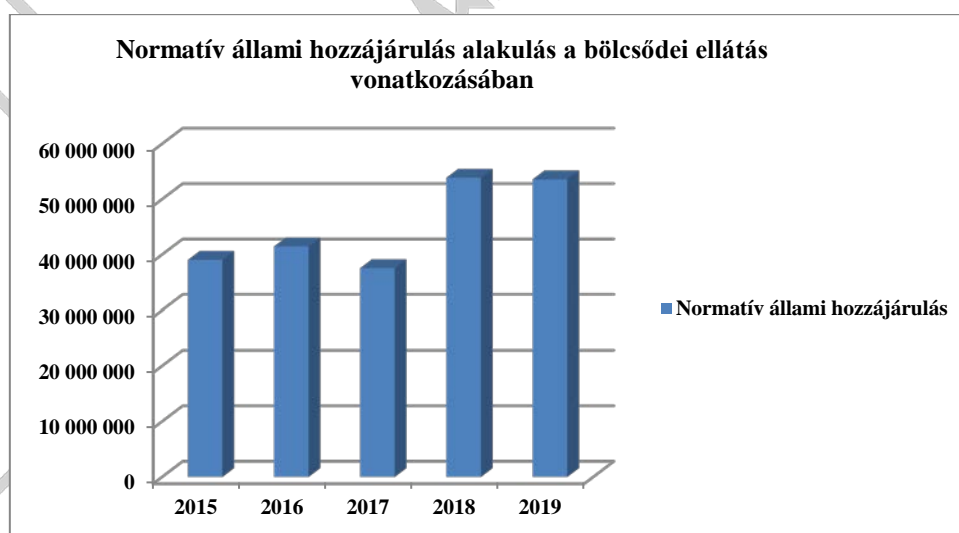
Gyál kistérségi-, és járasszékhely-települési státuszának megfelelően nagyon jól kiépült, és működő intézményhálózattal rendelkezik. Az Önkormányzat hat saját fenntartású intézmény működtetéséről gondoskodik, melyek között található bölcsőde, művelődési ház, egészségügyi központ, és óvodák. Intézményeink feladataikat magas színvonalon látják el, az intézmények épület-állománya jelentősen megújult az elmúlt öt évben.

2.1 Saját fenntartású közintézményeink

Gyáli Bóbita Bölcsőde

A Gyáli Bóbita Bölcsőde 2013-as bővítését követően 106 fő férőhellyel folytatta működését, 2016-ban a férőhelyek száma az alapterülethez mért maximális 108 főre emelkedett. Az elmúlt évek kormányhivatali-, és módszertani ellenőrzései mind kiemelik, hogy a bölcsődei ellátás a jogszabályoknak megfelelően, magas színvonalon zajlik az intézményben. A bölcsődei gondozásért – habár a hatályos jogszabályok a lehetőségét megadják – az igénybevevőknek nem kell térítési díjat fizetniük. Az intézmény jellemzően egész évben teljes kihasználtsággal működik. 2018. január 1. napjától a bölcsődei ellátás központi finanszírozása áttért a feladat alapú bértámogatásra, melynek köszönhetően az állami hozzájárulás 2019-re több mint 42%-kal emelkedett 2017-hez képest.

Forrás: saját szerkesztés

2017-ben az Önkormányzatnak még 63 millió forint támogatást kellett nyújtania a bölcsődei ellátáshoz, ez az összeg – az állami normatíva megugrása okán – 2019-ben a harmadára, 21 millió forintra esett vissza. 2019-ben az állami hozzájárulás a bölcsődei ellátás kiadásainak 88%-át fedte le.

Gyáli Liliom Óvoda

A Gyáli Liliom Óvoda 1972-ben nyitotta meg kapuit. Az intézmény hosszú-hosszú éveken keresztül kilenc csoporttal működött, majd 2015. évben rekonstrukción esett át. Az intézmény-felújítás 2015 áprilisában vette kezdetét, és két ütemben zajlottak a munkálatok. Az 550 millió forintos beruházás eredményeként az óvoda minden igényt kielégítő 21. századi köznevelési intézménnyé vált. Só-szoba, tornaszoba, tágas aula került kialakításra, és az óvoda udvara is megújult. A beruházás összköltségéből 65 millió forint volt az állami támogatás mértéke, a fennmaradó közel fél milliárd forintot a város finanszírozta. A beruházás ideje alatt a 2015/2016. nevelési évben a gyermekek ellátása nyolc csoportban zajlott. 2016. szeptember 1-jétől az óvoda tíz csoportban fogadja az óvodaköteles korú gyermekeket. Az intézmény alapító okirata (AO) alapján 300 fő a maximálisan felvehető gyermeklétszám.

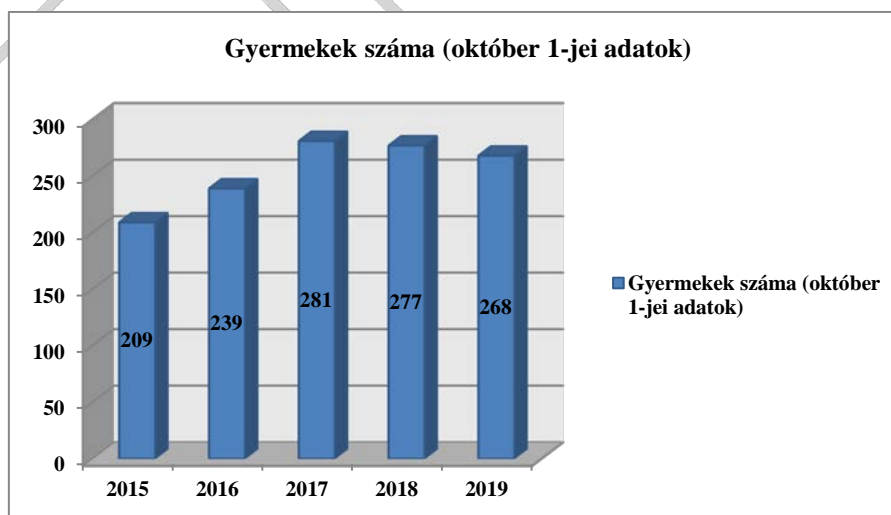
A Liliom Óvoda immár háromszor nyerte el a Zöld Óvoda megtisztelő címet, többek között Madárbarát Óvoda címmel is rendelkezik. Az elmúlt években sikeresen csatlakoztak az Egészségesebb Óvodák Nemzeti Hálózatához, valamint részt vettek a Mosolygós Magyarországért Programban is. Az óvodában kiemelt figyelmet fordítanak az egészséges életmódra-, a környezetbarát nevelésre, illetve fókuszban van a kisgyermekek mindennapi testmozgása, 2018 szeptemberében bevezetésre került az óvodában a Mozgáskotta fejlesztő program: az óvodások a mozgás által tanulhatnak, okosodhatnak.²

Alábbi táblázat a Liliom Óvoda elmúlt öt évét mutatja be a számok tükrében:

Gyáli Liliom Óvoda	csoportok száma	Férőhelyek száma (Nkt. 25 fő/cs.)	Férőhelyek (AO. 30 fő/cs.)	gyermeklétszám			SNI-sek	óvodapedagógus álláshelyek		
				10. 1.	új belépők	12. 31.		összesen	betöltetlen	betöltött
2015	8	220	240	209	8	217	8	17	2	15
2016	10	250	300	239	6	245	6	21	2	19
2017	10	250	300	281	0	281	7	21	3	18
2018	10	250	300	277	0	277	6	21	5	16
2019	10	250	300	268	0	268	9	21	4	17

Forrás: saját szerkesztés

A gyermeklétszám az elmúlt öt évbe komoly növekedést mutat: 2015-ben 209 fő volt a kisgyermekek száma, ez a szám 2019-re 268 főre nőtt, ami azt jelenti, hogy a Liliom Óvodában az óvodások száma öt év alatt 28 %-kal nőtt.

Forrás: saját szerkesztés

A Liliom Óvoda kihasználtságát az alábbi táblázatban foglaltuk össze: az adott évi létszámot viszonyítottuk egyrészt a *nemzeti köznevelésről* szóló 2011. évi CXC. törvényben (a továbbiakban: Nkt.) előírt maximális, 25 fős csoportlétszám alapján kiszámolt férőhelyszámhoz, másrészt a Képviselő-testület által engedélyezett 30 fős csoportlétszám alapján kiszámolt férőhelyszámhoz.

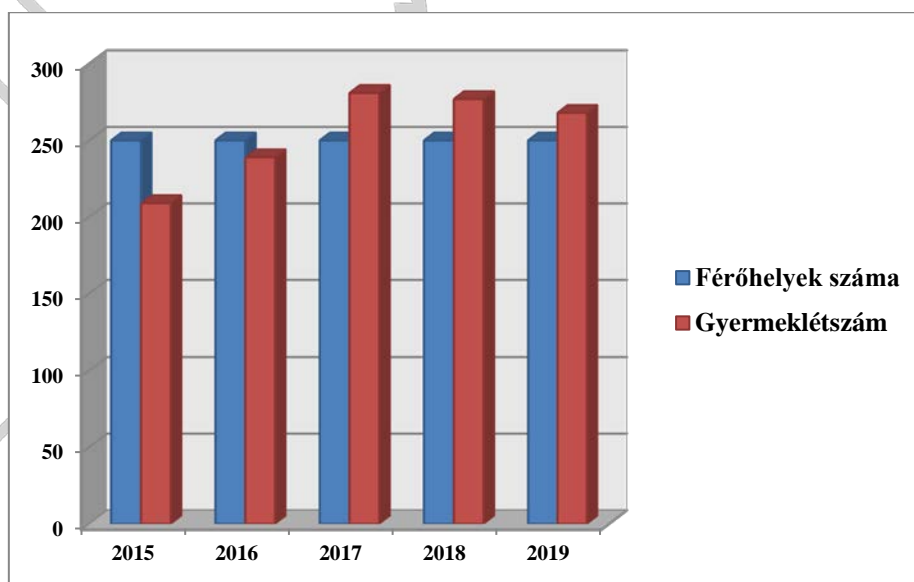
² <http://www.mozgaskotta.hu/> (letöltés dátuma: 2020. 02. 17.)

Gyáli Liliom Óvoda	Férőhelyek száma (Nkt. 25 fő/cs.)	Férőhelyek (AO. 30 fő/cs.)	gyermeklétszám	Kihasznátság / 25 fő/cs. esetén	Kihasznátság / 30 fő/cs. esetén
			10. 1.		
2015	200	240	209	105%	87%
2016	250	300	239	96%	80%
2017	250	300	281	112%	94%
2018	250	300	277	111%	92%
2019	250	300	268	107%	89%

Forrás: saját szerkesztés

Az Nkt.-ban előírta 25 fős maximális csoportlétszám alapján számolt férőhelyszám esetén jól látszik, hogy az óvoda férőhely kihasználtsága az elmúlt öt évben – a 2016. évet kivéve – meghaladta a 100%-ot, ahogyan 2015-ben is – amikor az újjáépítés zajlott – nagyon zsúfolt volt az óvoda.

Férőhelyek számának és a gyermeklétszámának az alakulása 2015 és 2019 között

Forrás: saját szerkesztés

Az Nkt. hatályos rendelkezései értelmében egy óvodai csoport neveléséről két óvodapedagógus gondoskodik, a csoportszámok változásának megfelelően változott az óvodapedagógus álláshelyek száma is a Liliom Óvodában. Mindenképpen érdemes kiemelni, hogy a betöltetlen óvodapedagógus álláshelyek száma évről évre nő. Kiemelendő a Liliom Óvoda vonatkozásában, hogy 2018-ban az októberi statisztikai adatszolgáltatáskor öt óvodapedagógus álláshely volt betöltetlen, ami azt jelentette, hogy öt óvodai csoportnak a jogszabály szerinti két óvó néni helyett csak egy óvó néni van. Ez egyben jól tükrözi az egyes óvónők leterheltségét. Míg 2015-ben 8 csoportra volt 15 óvodapedagógus, addig 2018-ban 10 csoporthoz volt 16 óvó néni, vagyis 2015-ben 1 csoportra 1,8 fő óvodapedagógus jutott, addig 2018-ban már csak 1,6 fő óvó néni jutott.

Gyáli Liliom Óvoda	gyermeklétszám	pedagógus álláshelyek		1 óvodapedagógus álláshelyre jutó gyermekek száma	1 óvodapedagógusra jutó gyermekek száma
	10. 1.	összesen	betöltött		
2015	209	17	15	12,3	13,9
2016	239	21	19	11,4	12,6
2017	281	21	18	13,4	15,6
2018	277	21	16	13,2	16,3
2019	268	21	17	12,8	15,8

Forrás: saját szerkesztés

Az egy óvodapedagógus álláshelyre jutó gyermekek száma 2015 és 2019 között 12,3 gyermegről 12,8 gyermekre emelkedett. A valóban alkalmazásban álló óvodapedagógusokra jutó gyermekszám pedig 2015 és 2019 között 13,9 főről 15,8 főre emelkedett, mindeközben 2018-ban országos átlagban egy óvodapedagógusra 10,4 gyermek jut.³

Gyáli Tátika Óvoda

Gyál-Szőlös városrészben helyezkedik el a két feladat-ellátási helyen működő Gyáli Tátika Óvoda. A székhely épület a Klapka utcában található, és hat csoportban fogadja a kisgyermeket. Az óvoda Bartók utcai telephelye eredetileg három csoportos volt, majd 2016-ra a telephely hat csoportosra bővül, és a régi három csoportos épületrész is felújításra került. Sor került a régi épület energetikai korszerűsítésére is, ami magába foglalta a régi tető teljes cseréjét, a régi nyílászárók cseréjére is sor került, valamint a padlástér szigetelésére. A telephely épület új bútorzatot, és új játékokat is kapott. A Bartók utcai telephely rekonstrukciója 280 millió forintba került, melynek harmadát finanszírozta a központi költségvetés. A felújítás, és bővítés során sor került kilenc parkolóhely kialakítására is az óvoda bejáratánál.

³ <http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/oktat/oktatas1819.pdf> ((letöltés dátuma: 2020. február 15. / 326 593 óvodásra jut 31 313 óvodapedagógus, vagyis egy óvodapedagógusra 10,4 gyermek az óvodai nevelésben.)

A Klapka utcai székely épület rekonstrukciója 2018-ra fejeződött be, a beruházás egy éven át tartott, a 2017/2018. nevelési évben a hat csoportos Bartók utcai telephelyen került kialakításra négy szükségcsoport. 2018. szeptember 1-jén az óvoda már a hat csoportos székely- és hat csoportos telephely épületben várta az óvodásokat.

A székely épület rekonstrukciójának beruházása közel 500 millió forintba került. Az épület alapterülete 1500 négyzetméter, melyhez tartozik 300 négyzetméter terasz is. Az intézmény energiaellátásának egy részét napelemek biztosítják, a hálózati meleg vizet-, és fűtésrészegítést pedig a napkollektorok szolgáltatják. A 2018 szeptemberében átadott korszerű, modern székely épületben sószoba, tornaszoba, és könyvtárszoba is kialakításra került. A beruházás alatt szülői igény merült fel egy autista csoport létrehozására a városban, mely a Tátika Óvodában kapott helyet. A csoportban maximum nyolc autizmus spektrumzavarral küzdő integráltan nem-, vagy csak részben nevelhető kisgyermek nevelésére van lehetőség, így az óvodába felvehető maximális gyermeklétszám jelenleg 338 fő. Az autista csoport 2018. október 1-jei indulásakor 4 fő kisgyermek speciális nevelése kezdődött meg a csoportban, jelenleg a csoport teljes kapacitása kihasznált, 8 fő gyáli autista óvodás speciális nevelése, ellátása biztosított az intézményben.

A Tátika Óvoda elmúlt öt évének releváns adatait az alábbi táblázat összegzi:

Gyáli Tátika Óvoda	csoportok száma	Férőhelyek száma (Nkt. 25 fő/cs.)	Férőhelyek (AO. 30 fő/cs.)	gyermeklétszám			SNI-sek	pedagógus álláshelyek		
				10. 1.	új belépők	12. 31.		összesen	betöltetlen	betöltött
2015	9	225	270	229	27	256	2	19	0	19
2016	12	300	360	254	16	270	4	25	2	23
2017	10	250	300	205	1	206	3	21	2	19
2018	12	283	338	252	14	266	6	25	0	25
2019	12	283	338	251	20	271	8	25	0	25

Forrás: saját szerkesztés

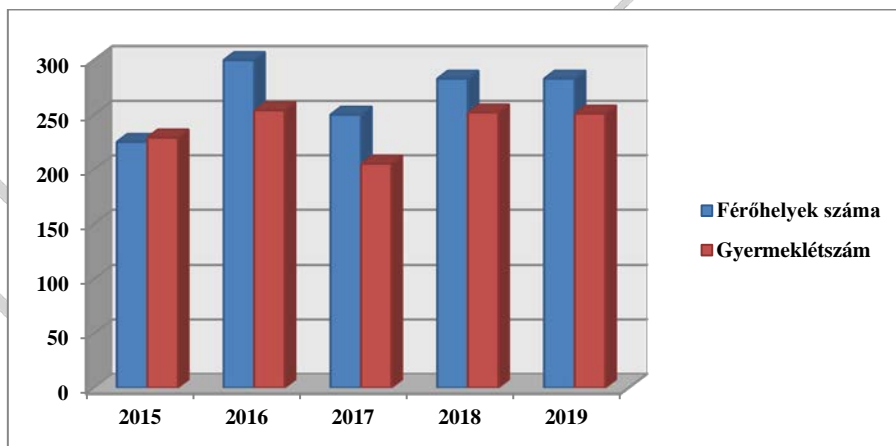
A gyermeklétszám hektikusan ingadozott az elmúlt öt évben, tekintettel arra, hogy az óvoda hol kilenc-, hol tíz-, hol pedig tizenkét csoporttal működött. Az óvodai csoportok átlagos létszáma 2015-ben 25,5 fő volt, 2015-ben 25,4 fő, az óvoda 12 csoportosra bővülésével a csoportok átlagos létszáma 21 főben stabilizálódik.

Az alábbi férőhely kihasználtsági adatokat szemléltető táblázat jól mutatja, hogy ellentétben a Liliom Óvodával – mely intézmény az elmúlt öt évben egy évet kivéve minden évben 100%-ot meghaladó kihasználtság mellett működött – a Tátika Óvoda kihasználtsága az elmúlt három évben 80-90% között mozgott.

Gyáli Tátika Óvoda	csoportok száma	Férőhelyek száma (Nkt. 25 fő/cs.)	Férőhelyek (AO. 30 fő/cs.)	gyermeklétszám	Kihasznátság / 25 fő/cs. esetén	Kihasznátság / 30 fő/cs. esetén
				10. 1.		
2015	9	225	270	229	102%	85%
2016	12	300	360	254	85%	71%
2017	10	250	300	205	82%	68%
2018	12	283	338	252	89%	75%
2019	12	283	338	251	89%	74%

Forrás: saját szerkesztés

Férőhelyek számának és a gyermeklétszámának az alakulása 2015 és 2019 között

Forrás: saját szerkesztés

A pedagógusok leterheltsége korántsem akkora, mint a Liliom Óvodában, ez az alábbi számokból is jól tükröződik. Míg 2019-ben a Liliomban egy óvodapedagógusra 15,8 fő gyermek jut, addig a Tátika Óvodában 10 fő gyermek, ami az országos 10,4 fő alatti. Ezt a képet persze mindenképpen árnyalni szükséges azzal, hogy a már említett autista csoportban – mely a Tátika Óvoda székhelyén kapott helyet – 2018. október 1-jén 4 kisgyermek nevelése folyt, a csoport jelenlegi létszáma 8 fő. Így az ezen kívüli 11 csoportba 243 gyermek jár, akikre 23 óvodapedagógus jut, vagyis az egy óvó nénire jutó gyermeklétszám – a speciális autista csoportot nem számítva – 10,5 fő, az országos átlag közelében. A Liliom Óvodában gyakorlatilag 50%-kal több (15,8) gyermek jut egy óvó nénire, mint a Tátika Óvodában (10).

Gyáli Tátika Óvoda	gyermeklétszám	pedagógus álláshelyek		1 álláshelyre jutó gyermekek száma	1 óvodapedagógusra jutó gyermekek száma
	10. 1.	összesen	betöltött		
2015	229	19	19	12,0	12,0
2016	254	25	23	10,1	11,0
2017	205	21	19	9,8	10,8
2018	252	25	25	10,1	10,1
2019	251	25	25	10	10

Forrás: saját szerkesztés

Gyáli Tulipán Óvoda

Ahogy a Liliom Óvoda a Gyáli Tulipán Óvoda is Gyál-Liget városrészben helyezkedik el. A Tulipán Óvoda 2006-ban épület mediterrán külsővel rendelkezik, hatalmas meseszerű parkosított udvara modern játszóeszközökkel felszerelt. Az óvodában annak indulása óta tíz csoportban folyik a gyermekek óvodai ellátása. Az óvoda alapító okirata szerint a maximálisan felvehető gyermekek száma 300 fő.

Gyáli Tulipán Óvoda	csoportok száma	Férőhelyek száma (Nkt. 25 fő/cs.)	Férőhelyek (AO. 30 fő/cs.)	gyermeklétszám			SNI-sek	pedagógus álláshelyek		
				10. 1.	új belépők	12. 31.		összesen	betöltetlen	betöltött
2015	10	250	300	243	8	251	3	21	1	20
2016	10	250	300	214	9	223	3	21	2	19
2017	10	250	300	216	19	235	4	21	3	18
2018	10	250	300	212	11	223	5	21	4	17
2019	10	250	300	262	9	271	3	21	7	14

Forrás: saját szerkesztés

A gyermeklétszám évente átlagosan 9,2 fővel csökkent 2014 és 2018 között, ami azt jelenti, hogy évente átlagosan 4%-kal csökkent a gyermekek száma 2014 és 2018 között. Ez a tendencia 2019-ben megfordulni látszik, hiszen a 2019. október 1-jei gyermeklétszám az óvodában 262 fő volt.

Forrás: saját szerkesztés

Az alacsony gyermeklétszám egyben alacsony férőhely kihasználtságot is jelent. Az óvoda kihasználtsága 2018-ig csökkent, ami persze jó hír volt a szülőknek, hiszen azt jelentette, hogy nem volt az óvodában zsúfoltság. Az Nkt.-ban szabályozott 25 fős maximális csoportlétszámmal számolt férőhelyszám alapján 2018-ban az óvoda kihasználtsága 85%-os volt, 2019-ben már meghaladta a teljes kihasználtságot (104%).

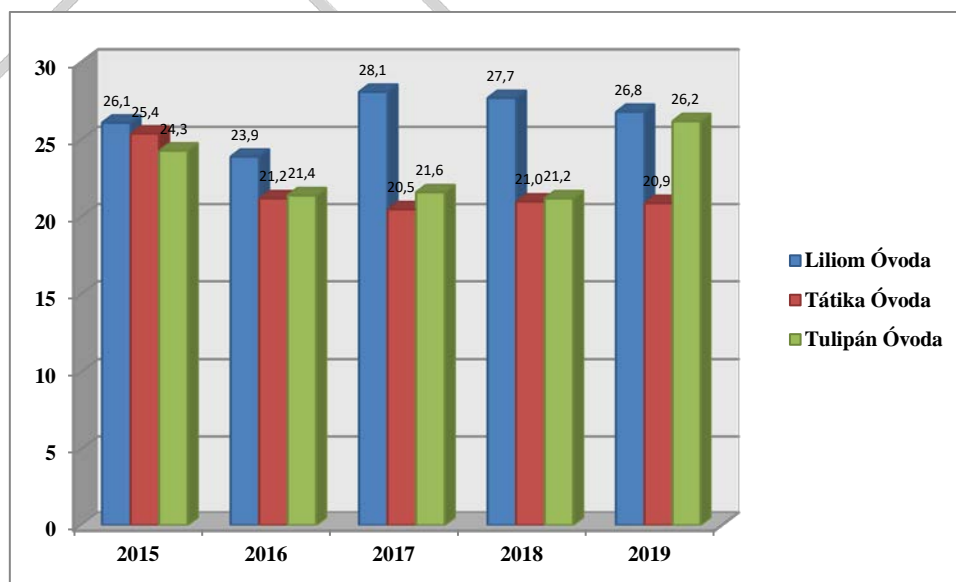
Gyál Tulipán Óvoda	csoportok száma	Férőhelyek száma (Nkt. 25 fő/cs.)	Férőhelyek (AO. 30 fő/cs.)	gyermeklétszám	Kihasznátság / 25fő/cs. esetén	Kihasznátság / 30fő/cs. esetén
				10. 1.		
2015	10	250	300	243	97%	81%
2016	10	250	300	214	86%	71%
2017	10	250	300	216	86%	72%
2018	10	250	300	212	85%	71%
2019	10	250	300	262	104%	87%

Forrás: saját szerkesztés

Az alacsony és csökkenő gyermeklétszám eredményezte azt is, hogy az óvodai csoportok átlag létszáma is alacsonyabb volt, 2015-ben átlagosan 24,3 kisgyermek járt egy óvodai csoportba, 2018-ra ez lecsökkent 21,2 főre, 2019-ben egy óvodai csoportba átlagosan 26 fő járt, és jár jelenleg is.

A három óvoda összevetését az egy csoportra jutó gyermeklétszám tekintetében 2015 és 2019 között az alábbi diagram szemlélteti. Jól kirajzolódik, hogy a Tulipán Óvoda esetében az átlagos csoportlétszám a jogszabályban foglalt maximális 25 fős csoportlétszám alatt volt végig a ciklusban a tavalyi évet kivéve. A Liliom Óvoda átlagos csoportlétszáma jóval 25 fő felett volt a 2016-os évet kivéve. A Tátika Óvoda átlagos csoportlétszáma is – hasonlóan a Tulipán Óvoda adataihoz – inkább a 21 fő közelében volt végig a ciklusban.

Óvodai csoportok átlagos létszáma 2015 és 2019 között

Városi Egészségügyi Központ

Az intézmény 2014-ben kívül-belül megújult, az új épület átadására 2014 szeptemberében került sor.

Az egészségügy területén a fejlesztések a 2014-2019-es időszakban is folytatódtak. A 2016-ban indult beruházás eredményeként 2017 tavaszán a Védőnői Szolgálat új, akadálymentes, energetikailag korszerű épületbe költözhetett. A 75 millió forintos beruházás eredményeként a szolgálat épületének alapterülete 120 négyzetméterről 270 négyzetméterre növekedett. A védőnők két tanácsadó helyiségben, négy irodahelyiségben várják a gyáli szülőket, és gyermekeiket. Az épületben pelenkázó helyiség, és szoptató helyiség is kialakításra került a 21. századi elvárásoknak megfelelően. Az ingatlan a környezettudatosság jegyében készült, az épület energiaszükségletének egy részét megújuló energiaforrások, napelemek biztosítják, valamint korszerű, kondenzációs kazán biztosítja az épület fűtését. Az intézmény teljesen új bútort is kapott.

Ahogy utaltunk már rá a települési önkormányzat kötelező feladata az egészségügyi alapellátás biztosítása, a településen élők szakellátást a József Attila utcai épületben a Jahn Ferenc Dél-pesti Kórház és Rendelőintézet (a továbbiakban: Dél-pesti Kórház) biztosítja. A gyáli szakellátás javítása, a szakorvosi rendelések óraszámának növelése, az ellátás bővítése, valamint az ellátás minőségének javítása érdekében 2017 márciusában a Képviselő-testület döntése nyomán számos orvostechnikai-

gyógyító eszköz került beszerzésre mintegy 28 millió forint értékben. A beszerzett eszközök közül kiemelkedik egy ultrahangkészülék, amely a szokásos hasi ultrahangvizsgálatok mellett lehetővé teszi a nyaki verőerek, az alsó végtagi mélyvénák, valamint a pajzsmirigy, és a lágyszövetek betegségeinek felismerését, ezen kívül lehetőséget teremt a térd, és a vállizületi panaszok háttérben meghúzódó kórképek helyben történő felismerésére is. A szakellátás óraszámja heti 117 órára emelkedett a Délpesti Kórházzal kötött korábbi megállapodás módosítását követően. Ortopédiai-, és pszichiátriai szakrendelés indult a városban, a gégeészeti, szemészeti-, és a sebészeti szakrendelések óraszámja nőtt, így a szakrendelések várólistája komolyan csökkent. Több hónapnyi keresést követően 2019-re sikerült bőrgyógyászt találni, a bőrgyógyászati szakrendelés 2019. április 15-én indult újra.

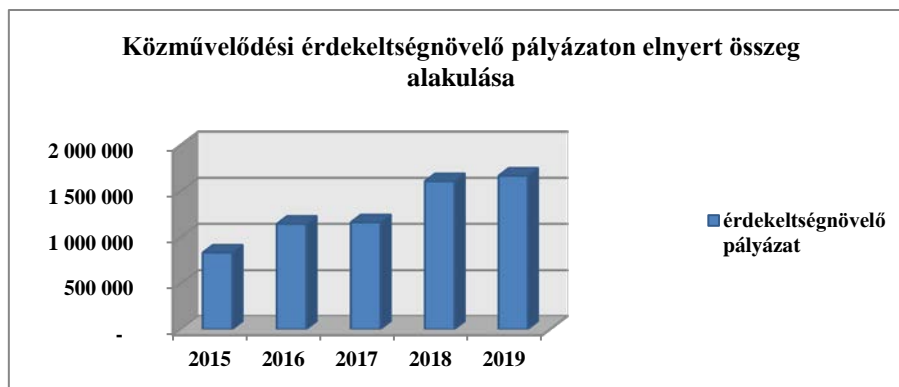
Arany János Községi Ház és Városi Könyvtár

Az Arany János Községi Ház és Városi Könyvtár (a továbbiakban: Közház) 2003-ban került átadásra, amely korszerű épületben 1600 négyzetméter ad otthont számos eseménynek és alkotó tevékenységnek.

Az intézmény összesen 2 nagyobb rendezvénytérben (színházterem, kamara), 3 kisebb teremben (civil, tánc és klubterem), az udvari rendezvénytérben és a Könyvtár kétszintes terében várja egész évben a színes tanfolyamaival, szórakoztató, tudományos vagy sport rendezvényeivel a fejlődni vágyó gyáli közösségeket.

A 2014-2019-es ciklus nagy részében művelődési intézményünkről elmondható, hogy ellátta feladatait, ugyanakkor tevékenysége leginkább a városi és civil szervezetek programjainak koordinálásában merült ki. Ez az időszak számos intézményi és szervezeti problémát hozott felszínre, melyeknek megoldása az új intézményvezető 2018. július 15-i megbízását követően került napirendre. Első ütemben a szervezeti-szakmai rendszer felülvizsgálata és a hiányosságok pótlása történt meg. A Szervezeti és Működési Szabályzat is átdolgozásra került, amelyben a vezetési, döntési szintek és a helyettesítési rend is megfelelően került szabályozásra. Ezekkel a lépésekkel a szervezeti-szakmai keret október közepére stabilizálódott.

Az intézményi kapcsolatrendszerének kiépítésével, 2018 végére valamennyi gyáli intézménnyel, civil szervezettel, egyházzal megtörtént az egyeztetés a közös célokat illetően. Az óvodákkal és iskolákkal jövőbe mutató pedagógiai munkát támogató közművelődési alapelvek kerültek lefektetésre.

Önkormányzatunk minden évben sikerrel pályázik a közművelődési érdekltség-növelő pályázaton. Az elnyert összeget közművelődési beruházások finanszírozására lehet fordítani. Az elmúlt ciklusban a pályázaton elnyert összeg a ciklus végére megduplázódott: 2015-ben 839 ezer forintot nyert Önkormányzatunk, ez az összeg 2019-ben 1 668 000.- forintra emelkedett.

A 2015-2019 közötti időszakban dinamikusan emelkedett a Közház által szervezett rendezvények száma, ezzel együtt a rendezvényeken résztvevők száma is közel 60%-kal növekedett.

2015-ben az intézmény 1706 darab eseményt szervezett, 2019-ben 3205 darabot. A rendezvények száma 88%-kal emelkedett. Tavalyi évben a rendezvényeken résztvevők száma közel 114 ezer volt.

2.2 A gyáli általános iskolák

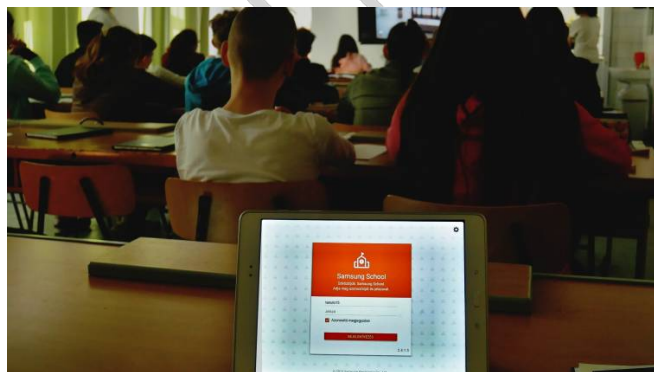
Energetikai felújítások (Gyáli Bartók Béla Általános Iskola, Gyáli Zrínyi Miklós Általános Iskola)

Ahogy a bevezetőben utaltunk már rá, kezdetben az általános iskolák fenntartása-, majd később működtetése is az államhoz került, ugyanakkor az iskoláknak otthont adó épületek vonatkozásában a tulajdonosi jogokat továbbra is az Önkormányzat gyakorolja, az épületek a város tulajdonában maradtak. Az iskolákat fenntartó Monori Tankerületi Központ a vagyonkezelője az épületeknek.

Habár nem fenntartó az Önkormányzat, mégis az elmúlt ciklusban is nagy hangsúlyt fektetett az oktatási intézményekre is, hiszen azokban gyáli gyermekek tanulnak, fenntartótól függetlenül. Ennek a gondolatnak a mentén – 2017-ben sikeres pályázatot követően – került sor energetikai felújításra a Zrínyi Iskolában, és a Bartók Iskolában. A felújítások összköltsége elérte a 260 millió forintot. A Környezet és Energiahatékonysági Operatív Program (a továbbiakban: KEHOP) keretében elkészült beruházás keretében sor került az épületek teljes külső hőszigetelésére, kicserélték a nyílászárókat. A projekt célja volt továbbá az, hogy az iskolákban megvalósuló energetikai korszerűsítések környezettudatossági modellt jelentsenek a tanulóknak.

Smart School tanterem kialakítása (Gyáli Ady Endre Általános Iskola, Gyáli Zrínyi Miklós Általános Iskola, Gyáli Bartók Béla Általános Iskola)

2016 szeptemberére két „okostanterem” került kialakításra a Gyáli Ady Iskolában. A 20 millió forintos beruházást Gyál Város Önkormányzata finanszírozta, melynek keretében 75 darab táblagép, és három „smart-monitor” került beszerzésre.

A Smart School nem csupán egy digitális tanterem, hanem komplex oktatási program, amelynek legfontosabb célja a diákok digitális kompetenciáinak fejlesztése. A tanulók a legmodernebb eszközökkel – interaktív táblák-, és táblagépek segítségével – sajátíthatják el a tananyagot, és fejleszthetik digitális írástudásukat.

Az Ady Iskolában történt digitális fejlesztés sikerét látva 2017-ben hasonló beruházás eredményeként a Zrínyi Iskolában is kialakításra került egy „smart terem” 24 munkaállomással. A tanterem kialakításában részt vállalt a Monori Tankerületi Központ is azzal, hogy megtörtént a padlózat teljes

cseréje, speciális árnyékoló került beszerzésre. A tanteremet 39 darab táblagéppel szerelte fel Önkormányzatunk.

A smart tanterem kialakítása a Bartók Iskolában is megtörtént, az informatikai eszközök ma már a Bartók Iskolában is a mindennapi oktatás szerves részei.

Számítógépet kapott mindhárom általános iskola

2016 decemberében döntött a Képviselő-testület a városi általános iskolák számítástechnikai eszközökkel történő felszereléséről. A több mint 21 millió forintos beruházás kapcsán 100 darab számítógépet, monitort, egeret, billentyűzetet, hat-hat darab projektort, és szervert vásárolt a város az általános iskolák részére.

Bartók Sportpálya

2015 májusára 25 millió forintból valósult meg a Bartók Iskola udvarán egy multifunkcionális, 22*44 méteres öntött gumiburkolatú sportpálya az iskola fennállásának 30. évfordulója alkalmából.

Zrínyi Iskola Tornacsarnokának felújítása

2017-ben a Zrínyi Iskola tornaterme új nyílászárókat kapott. 2018-ban egy több mint 100 millió forintos beruházás keretében a tornacsarnokhoz kapcsolódó vizesblokkok, öltözők, mosdók, szertárak, és egyéb kiszolgáló-helyiségek kerültek felújításra. A csarnok új fűtőtesteket, és világítást kapott. A csarnokot kifestették, és a parketta burkolatot felcsiszolták. A beruházás költségeinek 70%-át a Magyar Kézilabda Szövetség vállalta, a fennmaradó 30%-ot pedig Önkormányzatunk finanszírozta.

2.3 Gyáli Járási Tanuszoda

A Nemzeti Köznevelési Infrastruktúra Fejlesztési Program keretében valósult meg a mintegy 350 millió forintos beruházás, amelynek célja az iskolai keretek között szerzett úszásoktatás elősegítése mellett a mindennapi sportolási lehetőség megteremtése. Az uszoda felépítését a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium hazai költségvetési forrásból finanszírozta, az üzemeltetésről a magyar állam gondoskodik. Az uszodában egy 25*15 méteres-, 190 centiméter mély medence, valamint egy 8*15 méteres-, 80 centiméter mély tanmedence kapott helyet.

A kivitelezés során az Önkormányzat 46 férőhelyes parkolót alakított ki, az épület körül rendezett zöldövezet, pihenőpark 280 négyzetméteres játszótérrel várja a kikapcsolódni vágyókat. A városnak mindezen fejlesztések nettó 43 millió forintba kerültek.

2.4 Gyál-felső Vasútállomás

A város kapujának számító Gyál-felső vasútállomás felújítása – az egyeztetések megkezdésétől számítva – nem kevesebb, mint hét évet vett igénybe. A felújítási munkálatok elkészülését követően a vasútállomás átadására 2015. augusztus 20-án került sor. A nagy utasforgalmat lebonyolító vasútállomás korszerűsítése a MÁV saját beruházása volt, annak környezetét viszont a város tette rendbe saját forrásaiból. Az épület felújítása során törekedtek arra, hogy a város egyik történelmi épületét meg hagyják az eredeti formájában, de persze emellett beépítésre kerültek olyan modern megoldások is, mint például a térfigyelő rendszer, vagy az automata ajtónyitó rendszer, amely a fedett, fűtött váróterembe enged beocsátást. Az állomás épülete és környéke 2017-ben elnyert „az ország legvirágosabb vasútállomása” címet.

2.5 Parkok, játszótérek (Millenniumi Park, Szent István tér, Szent György emlékhely, kreatív buszmegállók kihelyezése)

Millenniumi Park

2017-ben adtuk át a gyáliaknak a közel 147 millió forintból felújított Millenniumi Parkot. Az felújított több hektáros nagyvárosi közösségi parkban parki sétányok kerültek kialakításra, kihelyezésre kerültek padok, és térfigyelő kamerák. A park úgy került kialakításra, hogy az aktív kikapcsolódásra vágyók-, illetve a pihenésre vágyók igényeit egyszerre tudja kielégíteni. A parkban a játszótér és a II. világháborús emlékmű eredeti állapotában megmaradt. Több tíz darab fát, több ezer cserjét-, és félcserjét telepítettünk, a környezettudatosság jegyében a parkban napelemes világítás került kialakításra. A parkban elhelyezésre került egy modern illemhely is a park-, és játszótér-használók legnagyobb örömére. Öntözőrendszerrel, biciklitárolóval, és ivókutakkal is gazdagodott a park.

Szent György emlékhely

2017 áprilisában avattuk fel a szép, igényes Szent György emlékhelyet.

Szent István Park

2017 nyarán ért véget a Szent István tér rehabilitációja. A 66 millió forintos felújítás keretében rendbe tettük a járdákat, korszerű vízelvezetést építettünk ki. A park új térkő burkolatot kapott mintegy 1300 négyzetméteren, a zöldfelület is megújult: 47 darab fa került kiültetésre. 8 darab újonnan kihelyezett padon tudnak megpihenni az arra járók. Az 56-os emlékmű felújítására ezzel egy időben került sor az 1956-os Emlékbizottság közel 2,5 millió forintos támogatásának köszönhetően.

Kreatív buszmegállók

Az előző ciklusban az elavult buszvárók is megújultak. 2014-ben 16 darab fedett buszvárót létesítettünk, ez a munka 2015-ben folytatódott 7 darab buszmegálló esetében cseréltük le a régi vasszerkezetet, az oldalsó üveglapokat, és a tetőszerkezetet. A beruházás részeként egyes buszmegállókra fóliák kerültek, az ezeken szereplő képeken megjelennek a gyáli hírességek, megelevenedik rajtuk a város történelme is. Az elmúlt években valamennyi gyáli buszmegállóba került fedett buszváró az utasok kényelmesebb várakozása érdekében.

2.6 Gyáli Polgármesteri Hivatal

A földszinti folyosó gyermekbarát kialakítása

Az új városközpontban kialakított félkör alakú épületben kapott helyet a Gyáli Polgármesteri Hivatal, és a Gyáli Járási Hivatal. Az épület átadására 2013-ban került sor. A minden igényt kielégítő épületben minden évben több ezer ügyfél fordul meg. A kisgyermekkel érkező ügyfelek kedvében szeretnénk volna járni azzal, hogy 2018-ban a hivatali épület földszintjén gyermekrészelet alakítottunk ki. A gyermekbarát folyosón kis asztal, kis székek, rajztábla kapott helyet, a gyermekeket színes ceruzák, kifestők, könyvek várják. A gyermekbarát folyosó kialakításában a hivatali dolgozók is részt vettek, és időről időre érkezik „játékutánpótlás” a szüleikkel, nagyszüleikkel érkező kisgyermek legnagyobb örömére.

ASP csatlakozás

A közigazgatás az elmúlt évtizedben több jelentős átalakításon, változáson esett át, amely nem hagyta érintetlenül az önkormányzati igazgatást sem. A 2010-ben elkezdődött modernizációs folyamat révén olyan jelentős módosulások következtek be, amelyek nagymértékben befolyásolják az önkormányzati munkát. Az elmúlt években az önkormányzatok – pályázatok keretében – több milliárd forintot költhettek informatikai rendszereik, és elektronikus ügyintézésük kiépítésére, fejlesztésére.

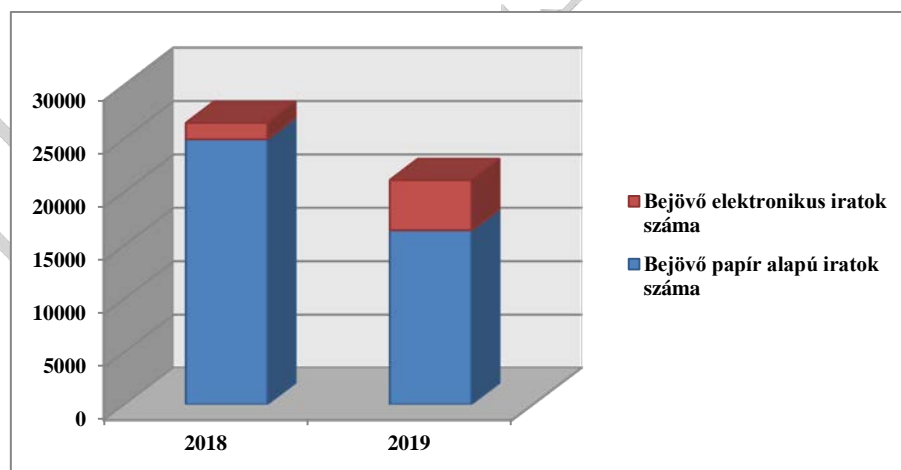
Az önkormányzatoknál folyó, lényegében az egész lakosságot érintő közigazgatási munka modern informatikai szolgáltatásokkal történő támogatását valósítja meg az ASP-technológia. Az ASP technológiai működésének egyik legfontosabb tényezője, hogy olyan alkalmazásszolgáltató központ alakul ki, amely az önkormányzatok részére az ASP központ keretrendszerén keresztül lehetővé teszi egységes, korszerű informatikai alkalmazások, valamint elektronikus szolgáltatások igénybevételét ügyfeleik részére.

Az ASP-rendszer kiépítése, bevezetése több lépcsőben valósult meg: az első lépcsőben (ASP 1.0 Projekt) 11 pilot település kezdte el tesztelni a rendszert, a Gyáli Polgármesteri Hivatal a második körben 2015-ben (ASP 2.0 Projekt) csatlakozott 43 pest-megyei településsel együtt. 2015. július 1. napján indult el a rendszer az iratkezelő-, és adó szakrendszer használatával. Azóta számos szakrendszerhez csatlakoztunk: az ASP keretrendszeren keresztül zajlik a gazdálkodási tevékenységek

könyvelése, a tárgyi eszközök nyilvántartása, a hagyatéki ügyintézés stb. 2018. január 1-jétől az elektronikus ügyintézés a jogi személyek részére kötelező, a természetes személy ügyfeleknek továbbra is lehetőség. A központi igazgatás a 2018-as évet a közigazgatásban a digitálás átállás éveként határozta meg.

Az elektronikus ügyintézés alapvetően fogja átalakítani az önkormányzati igazgatást. Az elektronikusan beérkező-, és kimenő iratok aránya jelentősen megnőtt az iratforgalmon belül. Az összes bejövő iraton belül 6 százalékról 22 százalékra nőtt az elektronikus úton beérkező iratok aránya.

Forrás: saját szerkesztés

A kimenő elektronikus iratok aránya 2018-ról 2019-re 23 százalékról 34 százalékra növekedett. Habár a tendencia figyelemreméltó, nyilvánvaló tény, hogy a digitális forradalom az önkormányzati szférában, és a Hivatalban még nem következett be, mert annak feltétele, hogy a könyvelt bejövő és kimenő elektronikus küldemények meghaladják a hagyományos postai küldemény-forgalmat. Célunk nem lehet más ezen a területen, mint ennek elérése, hiszen ezzel erőforrást lehetne megtakarítani, mind ügykezelést végző személyzetben, mind pedig irattári kapacitásban.

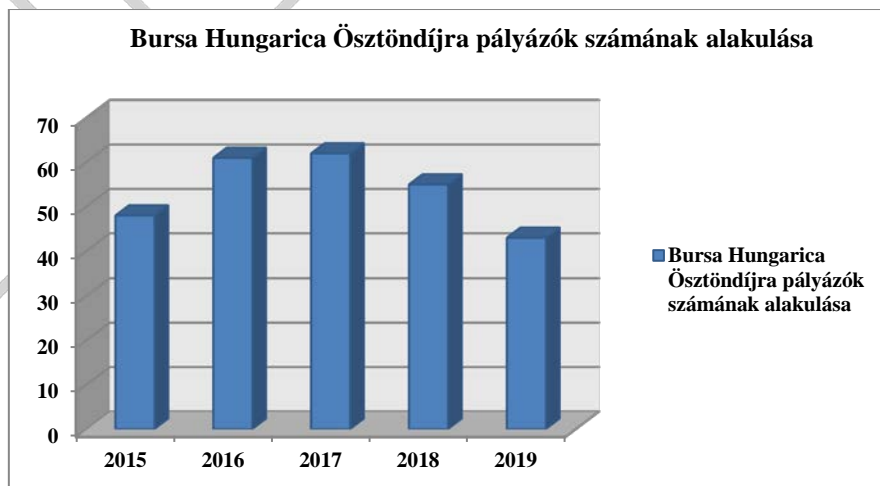
Rugalmas munkaidő bevezetése, kártyás beléptető rendszer kiépítése

Az önkormányzati szférában szinte egyedülálló módon vezettük be 2019. január 1-jén a rugalmas munkaidőt. A Hivatalban mindennap 7 órától 19 óráig dolgozhatnak a munkatársak saját döntésük alapján heti 29 óra (kötelező) törzsidő ledolgozásával, a fennmaradó heti 11 órát a köztisztviselők saját belátásuk szerint dolgozhatják le peremidőben. Pénteken nincs (kötelező) törzsidő. A rugalmas munkaidő kialakításakor ügyeltünk arra, hogy az ügyfélfogadási idő ne csökkenjen: annyi változás történt mindössze, hogy a korábbi pénteki délelőtti ügyfélfogadás csütörtök délelőttre került át. A bevezetés óta eltelt idő tapasztalatai, a kollégák, és az ügyfelek részéről érkező visszajelzések alapján megállapítható, hogy a rendszer jól működik, az érdekeltek megaláztatására. A rugalmas munkaidő bevezetésével egyidejűleg került kiépítésre – mintegy 4 millió forint összegért – a kártyás beléptető rendszer, amely azon kívül, hogy a munkatársak kártyahasználata szorosan összekapcsolódik a

rugalmas munkaidő nyilvántartásával, nagyobb biztonságérzetet is teremt az épületben, hiszen a Hivatal földszinti, és emeleti folyosója, ügyfélfogadási időn kívül kívülről csak kártyával nyitható.

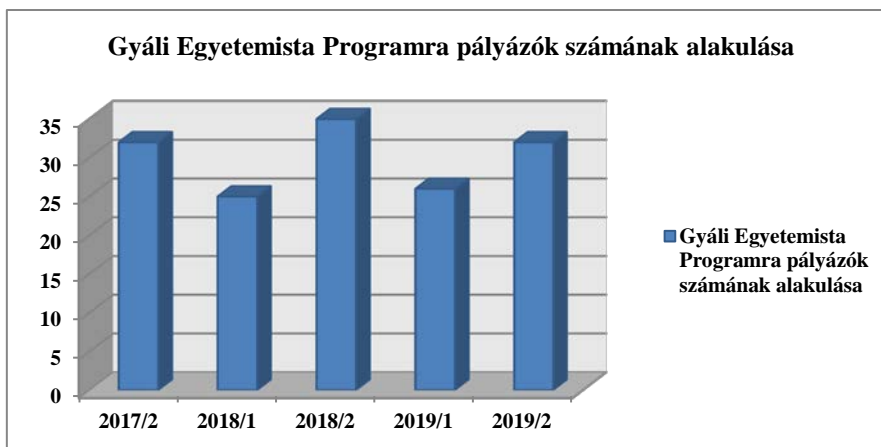
2.7 Gyál, az erős identitású kertváros - Gyáli Élet Program

2015. január 1-jén indítottuk újjára a Gyáli Babaköszöntő Programot, melynek sikerét látva dolgoztuk ki a Gyáli Élet Programot. A gyáli polgárok életútjának támogatására létrehozott program bevezetéséről 2017-ben döntött a Képviselő-testület. A gyáliak életük mérföldköveik elérésekor támogatást, elismerést kapnak Önkormányzatunktól. A Gyáli Élet Programnak jelenleg kilenc alprogramja van a születéstől a „szép kor” eléréseig. 2015 óta 871 darab babaköszöntő csomagot adtunk át gyáli családoknak gyermekük születése alkalmából. A Gyáli Élet Program hangsúlyos eleme a gyáli egyetemisták támogatása, mely összekapcsolódik a felsőoktatási hallgatóknak szóló Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj (a továbbiakban: Bursa Ösztöndíj) Programmal, melyhez Önkormányzatunk az elmúlt évtizedben minden évben csatlakozott. A Bursa Ösztöndíjhoz az elmúlt öt évben 269 fő egyetemista csatlakozott.

Forrás: saját szerkesztés

A pályázatot elnyert hallgatók közül azok, akik a pályázat benyújtását követő két félévben rendelkeznek aktív hallgatói jogvisztonnyal, 25 000.- Ft-os támogatást kapnak Önkormányzatunktól félévente. A Gyáli Egyetemista Program ennek kiegészítője, melyre – annak indulása, 2017 ősze óta – 150 fő jogosult hallgató pályázott.

Forrás: saját szerkesztés

A Gyáli Egyetemista Program-, és a Bursa Ösztöndíj keretében összesen több mint 16 millió forintot fizettünk ki a gyáli hallgatókat felsőfokú tanulmányaik támogatására, hozzájárulva tanulmányaik sikeres befejezéséhez.

A Gyáli Iskolakezdési Program keretében 12 000.- Ft értékű, mintegy ötven darab taneszközt tartalmazó iskolakezdő csomagot kaptak az általános iskola 1. osztályát megkezdő gyáli kisiskolások. A Középkisiskolák Programnak két eleme van: az egyik keretében az általános iskolából elbballagó tanulók ballagás előtt 5 000.- Ft értékű „útravaló” csomagot kapnak, míg a másik keretében a középkisiskolát kezdők szintén 5 000.- Ft értékű csomagot kapnak pendrive-val, a város logójával ellátott kulaccsal, kitzűzővel, táskával.

A házasulandók 50 000.- Ft egyszeri támogatásban részesülnek első házasságkötésük alkalmából. A hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjkedvezményben immár a 65. életévüket betöltöttek részesülnek. Korábban a 70. életévüket betöltötteknek járt ez a támogatási forma, 2020. január 1. napjától azonban már a 65. életévüket betöltötteket is megilleti a díjfizetési mentesség.

Az Élet Program egyik legszebb eleme, nemcsak elnevezése-, hanem tartalma miatt is a Szépkorú Program. Ősi és érett kultúrákban az időseket nem azért tisztelték, mert fáradságos életükkel kiérdemelték, nem is abból a józan előrelátásból, hogy „egyszer én is megöregszen, s milyen jó lesz, ha nem feledkeznek meg róla”, hanem azért, mert tudták, hogy az idős ember nem teher, hanem felbecsülhetetlen érték: nem azt nézték, milyen múlandó a teste, hanem, hogy ki lakik benne. Minket is valami hasonló vezet itt Gyálon. A városunkban élő idősekben megőrzendő értéket látunk. A 90. életévüket betöltött gyáli idős személyeket virágcsokorral, és ajándékcsomaggal, valamint minden év decemberében ajándékcsomaggal köszöntjük. Az idősekre emellett is kiemelten figyelünk, hiszen a Kertváros Szociális Központ házi segítségnyújtás keretében kétféle szolgáltatást is nyújt az idős személyeknek: az egyik a szociális segítség, a másik az előzőnél komplexebb feladatokat is magába foglaló személyi gondozás. Jó hír, hogy 2019 végén a házi segítségnyújtás keretében ellátható személyek számát 90 főről 120 főre tudtuk emelni.

2.8 Gyál, a sportváros

Városi sporttelep fejlesztése, bővítés

Illeszkedve a kormányzati elköteleződéshez, miszerint a sport nemzetstratégiai ágazat, az előző ciklusban elindítottunk egy összességében több milliárd forintos sportfejlesztést a városban. Célunk, hogy a városban minél több gyerek sportoljon, ehhez legyenek meg a megfelelő feltételek, és létesítmények, valamint városunk minél több kiemelkedő sporteseménynek adjon otthont.

Az Ady Endre úti sporttelep infrastrukturális bővítése 2016-ban kezdődött, akkor egy műfüves focipálya került átadásra a gyálik örömére. A műfüves pálya 31 millió forintból valósult meg. A sporttelep a fejlesztés második ütemében – 2017-ben – egy 90*45 méteres élőfüves (kis) focipályával gazdagodott. Az élőfüves pálya új gyepszőnyeget-, és pályavilágítást kapott. A projekt összköltsége 84 millió forintot tett ki, mely 70 százaléka MLSZ pályázati-, míg 30 százaléka önkormányzati forrás felhasználásával került finanszírozásra. Ebben az évben került sor a strandröplabda- és kosárlabda pálya kialakítására is, teljes egészében önkormányzati forrásból. 2018-ban az élőfüves nagypálya (111*72 m) felújítása kezdődött. A felújítás során a pálya új talajréteget, gyeplet, öntözőrendszert, labdafogó hálót, kerítést kapott, illetve megújult a pályát körülvevő futókör is. A közel 100 millió forintos beruházás 80 millió forintos TAO-támogatással valósulhatott meg. A korábbiakban megálmodott gyáli sportkomplexumnak immár csak egy eleme, a Sportcsarnok és szálloda hiányzott 2018-ban.

Sportcsarnok és Kézilabda Képzési Központ

A közel 4000 négyzetméteres Gyáli Sportcsarnok és Kézilabda Képzési Központ átadására mintegy másfél éves építkezést követően került sor 2019. szeptember 28-án. A létesítményt elsősorban a mindennapos testnevelés órák, kézilabda mérkőzések befogadására tervezték, de helyet kaphat benne futsal-, kosárlabda-, és tollaslabda oktatás is. A sportcsarnok 700 fős lelátóval-, és 1 200 négyzetméteres küzdőtérrel rendelkezik. Az épületben helyet kapott még hét darab sportolói öltöző is, szauna, bírói-, és edzői öltözők, edzőterem, fitness terem, és szertárak. A 2,7 milliárd forintos költségvetésből megvalósult létesítmény megépítéséhez a kormányzat 800 millió forintos támogatást biztosított. A létesítmény a sporteseményeken túl nagyszabású börszéknek, expóknak is helyet adhat.

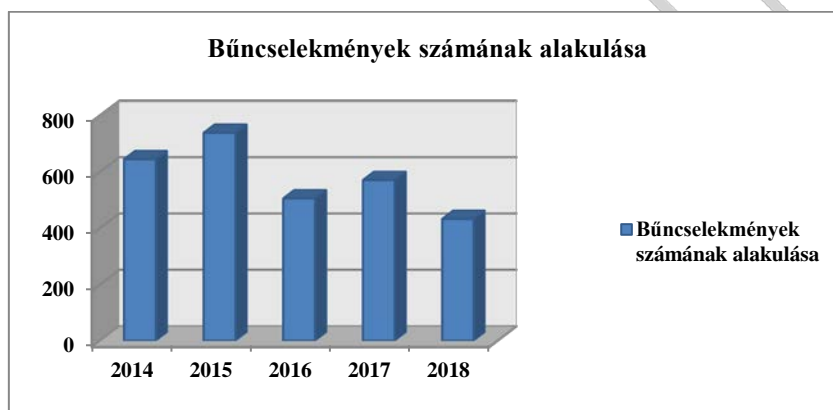
A sportcsarnok szomszédságában egy 22 szobás szálloda megépítése is elkezdődött a létesítmény építésével párhuzamosan, melynek hivatalos átadása hamarosan megtörténhet.

Street Workout Park (Kondipark)

2019-ben – sikeres pályázatnak köszönhetően – a Munkácsy utca és Temesvári utca sarkán, az Ady Endre utcai vasúti átjáró melletti üres területen 160 négyzetméteres kondipark létesült 100 százalékos állami támogatással. A street workout park szabadtéri edzési lehetőségeket nyújt a szabadtéri sportok kedvelőinek. A fitness parkba telepített eszközöket minden korosztály használhatja, használatuk egyszerű és biztonságos. A park gumitégla burkolatú. Az edzéseken kívül közösségformáló ereje is van a parknak – mint minden parknak általában – hiszen a visszajárók már ismerősként köszönthetik egymást, a park találkozások helyszíne is lehet.

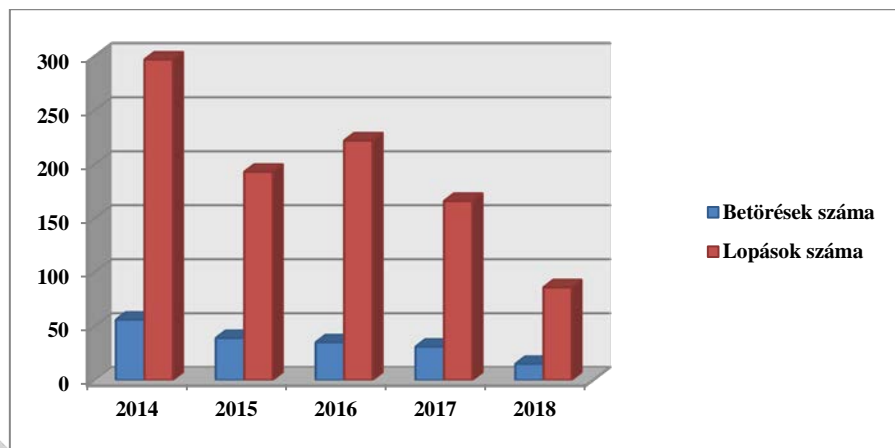
2.9 Gyál, a biztonságos kertváros

A Dabasi Rendőrkapitányság minden évben elkészíti beszámolóját az előző évi munkájáról. A bűncselekmények száma az előző ciklusban csökkenő tendenciát mutat: míg 2014-ben 644 darab bűncselekményt követtek el városunkban, addig 2018-ban ez a szám 432 darab volt.

Forrás: saját szerkesztés

A lakosságot leginkább irritáló bűncselekmények (emberölés, testi sértés, lopás betörés) száma szintén csökken, a bűncselekmények számának csökkenésénél nagyobb mértékben.

Forrás: saját szerkesztés

Testi sértés elkövetése éves átlagban 23 darab volt az elmúlt öt évben, emberölés pedig egy esetben fordult elő 2015-ban.

A közlekedési balesetek száma még mindig nagyon magas, éves átlagban 95-100 darab közlekedési baleset történik településünkön. A balesetek többségében a bekövetkezés oka a (relatív) gyorsajtás, a kanyarodási szabályok be nem tartása, és az elsőbbségadás meg nem adása. A balesetet okozó járművek döntő többsége személygépjármű.

Közvilágítás

A közbiztonság javítását szolgálta a közvilágítás modernizálása. Városunk 2014-ben pályázott a közvilágítás korszerűsítésére, és erre a célra 240,4 millió forintos európai uniós támogatást kapott. A korszerűsítéssel érintett területen 2 000 darab új lámpatest került beszerelésre. Az alkalmazott világítótestek többségében LED fényforrással üzemelnek. A „Gyál közvilágítás energiatakarékos átalakítása” elnevezésű projekt keretében a lámpatestek cseréje 2015 júliusára fejeződött be.

Helpynet

2016. február 1-jén indult el Gyálon a Helpynet-rendszer. A Helpynet egy új generációs, esemény vezérelt mobilapplikáció alapú jelző, és kapcsolattartó rendszer. Az applikációt letöltők a településen bármilyen vészhelyzet esetén egy gombnyomással riasztást adhatnak le, vagy bejelentést tehetnek. A bejelentő jelzése azonnal megjelenik az általunk (helyileg) kezelt diszpécserközpontban (esetünkben a Hivatal Portaszolgálat), ahol a diszpécser rögtön látja a bejelentő adatait és pontos helyzetét. A diszpécser egy visszahívást követően a helyszínre küldi a bejelentőhöz (segélykérőhöz) legközelebb tartózkodó beavatkozót, és értesíti az illetékes hatóságot. Az alkalmazást 2016-ban a Magyar Innovációs Szövetség elismerésben részesítette. A Helpynetnek jelenleg Gyálon 2 000 aktív felhasználója van.

Közterületi kamerák kihelyezése

A közbiztonság fokozását, és az állampolgárok szubjektív biztonságérzetének erősítését szolgálja a térfigyelő kamerák telepítése városunkban. A város több pontján jelenleg 32 darab kamera lát rá a közterületen zajló eseményekre. A kamerarendszer fejlesztése 2016 nyarán indult, a felvételek a Hivatal Közterület-felügyeletére futnak be.

Gyalogátkelőhely létesítése

Új gyalogátkelőhely létesült 2017-ben a Körösi úton a Penny áruháznál. 2019-ben a város egyik legveszélyesebb – a Vecsési út és a Széchenyi utca sarkán található – kereszteződésében létesítettünk több új gyalogátkelőhelyet, mely leginkább a környéken található buszmegállók biztonságos gyalogos megközelítését szolgálja. Ezzel párhuzamosan szabályozásra kerül a parkolási rend a környéken, valamint kiépítették a zebrákhoz vezető akadálymentes járdacsatlakozásokat, és megoldódott a vízelvezetés is. A beruházás közel 13 millió forintos önkormányzati finanszírozásban valósult meg. 2019-ben sor került a Vasút utca Toldi utca találkozásánál is új zebra kialakítására a biztonságosabb közlekedés érdekében.

FEGY támogatása

A FEGY Gyáli Polgárőr és Tűzoltó Egyesület több mint 25 éve áll Gyál és a környék szolgálatában, és tevékenységüket minden évben anyagilag is támogatja Gyál Város Önkormányzata. 2016-ban több mint 1 millió forinttal támogattuk a szervezet riasztórendszerének bővítését, fejlesztését, így az egyesület jogosulttá vált tűzjelzések fogadására és a jelzések kezelésére.

2.10 Gyál, a zöld kertváros

Gyáli Faültetési Program

Kiemelten kezeljük a zöldfelület gyarapítását, mely hozzájárul a gyáliak életminőségének javításához, a természeti környezet megújulásához. A Gyáli Faültetési Program 2017-ben indult, és azt a célt tűztük ki célul, hogy 4 év alatt ezer fát ültetünk el a településen a lakosság segítségével. A gyáliak ingatlanonként egy facsemetét igényelhetnek ingyen, amit a Városfejlesztési és Városüzemeltetési Kft. telepít.

A facsemete felelősségteljes gondozása az igénylő feladata. A faültetés a zöld környezetünk, a zöld jövőnk záloga, hiszen egy év leforgása alatt egy átlagos fa 12 kilogramm szén-dioxidot lélegzik be, és egy négyfős családnak elegendő oxigént lélegzik ki. A program keretében hársfák, és juharfák ültetésére került sor.

E-kutak telepítése

Az elektromobilitás erősítése a kormány egyik fontos gazdaságpolitikai célja.⁴ Gyálon mi is elköteleztünk vagyunk a környezettudatos közlekedés ösztönzése irányában. A 2016-ban meghirdetett „Jedlik Ányos Cselekvési Terv” keretében meghirdetésre került elektromos töltőállomás telepítésére vonatkozó pályázat, melyre sikerrel pályázott városunk. Az elnyert pályázat keretében két e-töltőoszlop létesült, az egyik a Spar áruház parkolójában, a másik pedig az uszoda parkolójában található. A projekt teljes költsége mintegy 6 millió forint volt, a támogatási összeg 4,5 millió forint volt. Az elektromos autók használatát támogató beruházás élhetőbb, tisztább települést eredményez, mely erősíti településünk kertvárosi jellegét. A hazai elektromobilitás fejlődése csak a megfelelő töltőinfrastruktúra kiépítése és rendelkezésre állása mellett valósulhat meg.

Fűrt kutak városzerte

2016-ban közel 10 millió forint saját forrásból valósult meg a város közműintézményeiben a fűrt kutak létesítése. A költségek a vízszámlákból megtérülnek, a megtérülés után pedig jelentős vízköltség megtakarítás érhető el. A költséghatékonyság mellett nagyon fontos, hogy az öntözésre szánt fűrt kutak környezetbarát megoldást is jelentenek.

2.11 Gyál, a gyermekbarát település

Az intézmények kapcsán elért eredmények ismertetésekor már utaltunk rá, hogy valamennyi óvodánk 21. századi környezetben, magas színvonalú ellátás biztosításával szolgálja ki az óvodáskorú

⁴ <https://www.kormany.hu/download/f/a9/a1000/Hazai%20elektromobilit%C3%A1si%20strat%C3%A9gia.pdf> (letöltés dátuma: 2020. február 22.)

kisgyermekes szülők igényeit. Az elmúlt ciklusban megújult és egy csoporttal bővült a Liliom Óvoda. A Tátika Óvoda Bartók utcai telephelye megújult, és három csoporttal gyarapodott, míg a Klapka utcai székelyóvoda teljesen átalakult, így immár 12 csoportban fogadja a kisgyermekeket. Az óvodaépületek rehabilitációján túl is folyamatosan gondolunk a gyermeket nevelő szülőkre. A Gyáli Polgármesteri Hivatalban gyerekrészleget alakítottunk ki a kisgyermekkel érkező ügyfelek kényelmesebb várakozása érdekében. A Millenniumi Parkban is megújult a játszótér a park felújításakor.

Némediszőlő játszótér

2017-ben Gyál-Némediszőlő településrészen létesítettünk új játszótérrel a régi, elavult játszótér helyén saját forrásból.

Plukkido Program

2018 augusztusától városunkban öt helyszínen találkozhatnak a gyermekek a „manók” üzeneteivel. A gyermeknevelést segítő és a szabad levegőre csábító Felelős Innováció díjas program célja, hogy a szülő és a kisgyermek közötti esetleges nézeteltérést feloldja: segíti a játszótérrel való hazaindulás-, vagy akár az óvodába való reggeli érkezés nehézségeit. A Plukkido postaládákban elhelyezett üzenetek játékos helytörténeti kalandokra hívják a gyermekeket, és szüleiket.

A helytörténeti kalandban a város címerében található sárkány is megjelenik. A játékos kalandokban való részvétel a családoknak ingyenes, a megvalósítást Gyál Város Önkormányzata állta.

Hócsúszkák kihelyezése

A szánkódomb melletti játszótérre a téli időszakban minden évben hócsúszkákat helyezünk ki a gyáli gyermekek örömeire, hogy a hóesésben az önfeledt szórakozásnak ne legyen akadálya.

2.12 Út-, és járdafelújítások

Az elmúlt ciklusban a 90-91 km-es gyáli úthálózatból több mint 17 km út újult meg az alábbi táblázatban összefoglaltak szerint:

2015. év

1. Heltai Jenő utca (előző felújításnál kimaradt részek, így már teljes közterület)

2. Ibolya utca (4225 és 4227 hrsz-ú ingatlanok között)

2016. év

1. Damjanich utca	(teljes közterület)	1,55
2. Ibolya utca	(előző felújításnál kimaradt részek, így már teljes közterület)	0,25
3. Tél utca	(teljes közterület)	0,23
4. Vak Bottyán utca	(Liliom utca és Mátyás király utca között)	0,61
5. Vasút utca	(Toldi M. utca és Bem J. utca között)	0,92
6. Stromfeld Aurél utca	(teljes közterület)	0,66
7. Hunyadi János utca	(teljes közterület)	0,54
8. Pozsonyi utca	(teljes közterület)	1

2017. év Piroska utca (teljes közterület) 0,58

1. Petőfi Sándor utca	(teljes közterület)	1,63
2. Babits M. utca	(teljes közterület)	0,6
3. Tompa Mihály utca	(teljes közterület)	0,2
4. Kisfaludy utca	(Krúdy Gy. utca és Fácános dűlő utca között)	0,29
5. Magyar utca	(teljes közterület)	0,37
6. Tóth Árpád utca	(teljes közterület)	0,62
7. Millenniumi Park, parkoló, járda (Útkorona)		
8. Szent István tér forgalomlassító kiemelés, parkoló és járda (Vitép 95 Kft.)		

2018. év

1. Mikszáth K. utca		0,62
2. Gábor Áron utca		0,62
3. Toldi M. utca		0,5
4. Kodály Z. utca		0,24

2019. év

1. Kacsóh Pongrácz utca (Gárdonyi Géza és Határ út közötti szakasza)		0,27
2. Árpád utca (teljes közterület)		1,49
3. Temesvári utca (teljes közterület)		0,38
4. Széchenyi utca (Vecsési utca és Mikszáth K. utca között)		0,23
5. Jókai Mór utca (teljes közterület)		1,07
6. Zrínyi Miklós utca (teljes közterület)		1,81

3. AZ ÖNKORMÁNYZATI GAZDÁLKODÁS, A 2014-2019-ES CIKLUS GAZDASÁGI ADATAINAK ÖSSZEGZÉSE

Magyarországon a hatályos jogi szabályozás, mindenekelőtt az Möt. alapulvételével a helyi önkormányzatok bevételei alapvetően három csoportba sorolhatóak:

- saját bevételek,
- átengedett központi bevételek,
- állami hozzájárulások, támogatások.

A saját bevételek nagysága alapvetően az Önkormányzat döntéseitől függ, az állam csak a törvényi kereteket adja meg (milyen adók kerülhetnek bevezetésre, és azoknak mennyi lehet a maximális mértéke). Kizárólag a helyi önkormányzat Képviselő-testülete jogosult helyi adók bevezetésére, illetve az adók mértékének a megállapítására. Gyálon jelenleg két adónem van bevezetve: a helyi iparüzési adó, és az építményadó. A helyi iparüzési adó 1,8% mértékű, míg 600.- Ft/nm/év építményadót kötelesek fizetni a vállalkozások azon épületek alapterülete után, amelyben a vállalkozási tevékenység zajlik.

A helyi adókon túl további saját bevételünk még:

- az önkormányzati vagyon hasznosításából származó bevételek,
- az átvett pénzeszközök, és
- jogszabály alapján a helyi önkormányzatot megillető bírságok.

A hatályos jogi szabályozás alapján a gépjárműadó 40 százaléka is az önkormányzatoknál marad, mint átengedett központi bevétel.

Helyi adóbevételek több mint 50 %-kal nőttek 2015-ről 2019-re az alábbi táblázatban összefoglaltak szerint:

Megnevezés	2015	2016	2017	2018	2019
Iparüzési adó (eFt)	1 299 010	1 609 998	1 667 825	1 737 071	2 026 757
Építményadó (eFt)	210 766	218 532	312 958	281 289	265 644
Helyi adó bevétel összesen (eFt)	1 509 786	1 828 530	1 980 783	2 018 360	2 292 401
Összes bevétel (eFt)	4 107 161	4 737 818	6 612 604	6 123 619	5 195 390
Arány	37%	39%	30%	33%	44%

A helyi adókból származó bevételek az összes önkormányzati bevételek 35-40%-át teszik ki.

Az állami hozzájárulások, támogatások döntő többsége a központi költségvetésből a feladatfinanszírozás rendszerén keresztül jut el az önkormányzatokhoz. A feladatfinanszírozási rendszer keretében a központ költségvetéséről szóló törvényben meghatározott módon a helyi

önkormányzatok kötelezően ellátandó, törvényben előírt feladataira – felhasználási kötöttséggel – kerül forrás biztosításra az alábbiak szerint:

I. A települési önkormányzatok működésének támogatása és a településüzemeltetéshez kapcsolódó feladatellátás alaptámogatásába tartozik a közvilágítás fenntartásának alaptámogatása, a köztemető fenntartással kapcsolatos feladatok alaptámogatása, a közutak fenntartásának alaptámogatása.

A 34 ezer forint feletti egy lakosra jutó adóerő-képességgel rendelkező települési önkormányzattól - Budapest Főváros Önkormányzatának kivételével - a támogatáscsökkentés beszámítás alapján meghaladó része (a szolidaritási hozzájárulás alapja) a nettó finanszírozás keretében elvonásra kerül szolidaritási hozzájárulás jogcímen. Ezen a jogcímen támogatást nem kapunk, tekintettel arra, hogy az adóerő-képesség a 34 ezer forintot jóval meghaladja, a tavalyi évben 49 322.- Ft/fő volt.

II. A települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatását az óvodában foglalkoztatott pedagógusok és az e pedagógusok nevelőmunkáját közvetlenül segítők bértámogatása, az óvodaműködtetési, a pedagógusok és a pedagógus szakképzettséggel rendelkező segítők minősítéséből adódó többletkiadás, és a nemzetiségi pótlék támogatása jelenti. Ezen feladatcsoportra összesen közel 2,2 milliárd forint támogatást kapott az önkormányzat 2015 és 2019 között, és a támogatási összeg az időszakban közel 20%-kal nőtt.

III. A települési önkormányzatok szociális, gyermekjóléti és gyermekétkeztetési feladatainak támogatása szociális ágazati összevont pótlék és egészségügyi kiegészítő pótlék, a szociális feladatok egyéb támogatása, egyes szociális és gyermekjóléti feladatok támogatása, a települési önkormányzatok által biztosított egyes szociális szakosított ellátások, valamint a gyermekek átmeneti gondozásával kapcsolatos feladatok, a gyermekétkeztetés, a bölcsőde, mini bölcsőde támogatásából tevődik össze. Ezen a jogcímen az elmúlt öt évben összesen valamivel több mint 1 milliárd forint támogatást kapott Önkormányzatunk.

IV. A települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása a könyvtári, közművelődési és múzeumi feladatok, a kulturális illetménypótlék támogatási blokkja. A kulturális normatíva összege az elmúlt öt évben közel 150 millió forint volt összesen, minden évben 30 millió forint körül mozog.

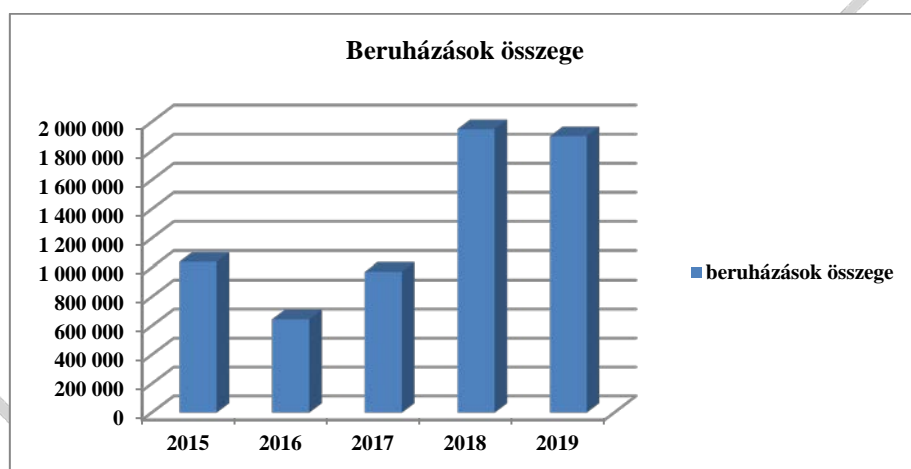
A főbb gazdálkodási adatok számokba sűrítve az alábbiakban tanulmányozható. Az elmúlt öt évben Önkormányzatunk közel 27 milliárd forintos bevételt ért el, a kiadások meghaladták a 22 milliárd forintot.

Zárszámadás	Bevételek (eFt)	Kiadások (eFt)	Beruházások (eFt)
2015	4 107 161	3 395 817	1 038 797
2016	4 737 818	3 803 427	646 324
2017	6 612 604	5 223 800	971 264
2018	6 123 619	5 096 737	1 950 259
2019*	5 195 390	4 653 408	1 901 411
Összesen	26 776 592	22 173 189	6 508 055

Forrás: saját szerkesztés

Az előző ciklusban 6,5 milliárd forintnyi beruházás valósult meg városunkban, azt mondhatjuk, hogy éves átlagban ez 1,3 milliárd forintot jelentő beruházás minden évben 2015-2019 között.

Forrás: saját szerkesztés

III. HELYZETKÉP TELEPÜLÉSÜNK LEHETŐSÉGEIRŐL, ÉS KIHÍVÁSAIRÓL

Az előző időszak lendületével kívánjuk folytatni az önkormányzati munkát ebben a ciklusban is. Elsődleges célunk a város zavartalan működtetésnek biztosítása, ahogyan eddig is. Önkormányzatunk kötelező és önként vállalt feladatait alapvetően a továbbiakban is saját fenntartású intézményei-, valamint „Kertváros” Önkormányzati Társulás által fenntartott Kertváros Szociális Központ útján kívánja ellátni.

Érték és egyben hátrány is, hogy számos vállalkozás választotta, és választja székhelyéül településünket. Értékes városunk önfenntartó képessége, az adóerő-képesség szempontjából, azonban nagy kihívásokat támaszt a nyugalomra vágyó választópolgárok helyben maradásának szempontjából.

A közlekedési kapcsolatok és az utazás egyre nehezebben viselhető el a fővárosi agglomerációban. A közlekedési feltételek javítása mindenképpen elsődleges feladatunk lesz a következő ciklusban, ebben a tekintetben mindenképpen közös fellépést kell szorgalmazni a főváros szomszédságában fekvő településeknek. Ezen törekvés mentén okvetlenül szükséges a környező települések összefogása, az agglomerációs településeket tömörítő FAÖT tevékenységének fokozása, nyomás alá helyezve a fővárost, és a kormányzatot a probléma súlyának megfelelő kezelése érdekében.

A kormányzati törekvésekkel összhangban feltétlenül reagálnunk kell az elkövetkező ciklusban a klímaváltozás által támasztott kihívásokra. A globális klímaváltozás századunk egyik legjelentősebb kihívása. Egy olyan változás, ami közvetlen, vagy közvetett módon mindenki életére jelentős hatással lehet. Annak érdekében, hogy az ebből fakadó nehézségekkel meg tudjunk birkózni, egyrészt a probléma megelőzésére-, illetve a már elkerülhetetlen hatásokhoz való alkalmazkodásra egyaránt nagy hangsúlyt kell fektetnünk. A klímaváltozás ugyan globális folyamat, a hatások kezelése mégis lokális feladat. Ezt indokolják egyrészt a területi különbségek, amelyek alapvetően befolyásolják a következmények természetét és súlyosságát, nemcsak az eltérő természeti adottságok, hanem a nagyon változatos társadalmi-gazdasági jellemzők következtében is. Az alkalmazkodást úgy kell megtervezni, hogy mindig a helyi viszonyokhoz illeszkedjen, integrálható legyen a helyi fejlesztési tevékenységekbe, mert így – nem idegen elemként – nagyobb eséllyel lesz sikeres. Helyet kell adni a helyi tudásnak és ismereteknek is ahhoz, hogy szelíd, de mégis hatékony alkalmazkodási eljárások kerüljenek megvalósításra. A fenti feladat megvalósításának elősegítésében jelentős szerepe lehet a városi klímastratégiáknak. Ennek érdekében kívánjuk megalkotni a Gyáli Klímastratégiát, valamint kidolgozzuk a település következő Környezetvédelmi Programját. A zöld felületek gyarapítása érdekében folytatjuk a parkosítást, és a Faültetési Programot is. (#zold#Gyal)

Kétségkívül reagálnunk kell az előttünk álló négy-öt évben a demográfiai változások következményeire. Nem lehet elmenni amellett a tény mellett, hogy Magyarország népessége az 1980-as évek óta folyamatosan csökken, és korösszetétele jelentősen változik. A Központi Statisztikai Hivatal (a továbbiakban: KSH) Népeségtudományi Kutatóintézetének számításai szerint jelenleg a

gyermek (0-14 évesek) aránya 14 százalék, ez az arány 2060-ra 12-14 százalék körül alakul majd. A középkorosztály (15-62 évesek) aránya a jelenlegi 69 százalékról 54-55 százalékra csökken, míg az idősek (62 év feletti) aránya a jelenlegi 17 százalékról kétszeresére, 34 százalékra fog emelkedni.⁵ Ismertett tendenciákra reagálva az elkövetkező ciklusban fokozott figyelemmel kell lennünk az idősödő társadalom által támasztott kihívásokra. Ahogyan az előző ciklusban szem előtt tartottuk a kisgyermekesek igényeit a megvalósuló óvoda beruházásoknál, úgy kell ebben a ciklusban tekintettel lennünk az idősek igényeire. Erre a kihívásra szeretnénk válaszolni egy Idősek Otthona intézmény felállításával, megépítésével. **(#idosbarat#Gyal)**

Mindazonáltal erősíteni kívánjuk a település gyermek-, és ifjúságbarát jellegét is, habár nem nagy beruházások szintjén, hanem a hosszú távú stratégiai tervezés szintjén. Az előttünk álló években ki kívánunk dolgozni egy Gyáli Gyerme-, és Ifjúság Stratégiát. Várhatóan idén tavasszal készül el a kormány gyermekvédelmi stratégiája is,⁶ mely dokumentum meg fogja szabni az ezen a területen szükséges beavatkozási intézkedéseket. **(#ifjusag#gyermekbarat#Gyal)**

Az egészségmegőrzésre, és az egészségügyre továbbra is nagy hangsúlyt kívánunk fektetni. A sport, a rendszeres testedzés az egészségmegőrzés egyik legfontosabb eszköze, ezért a gyáli sportlétesítmények fejlesztésében, funkcióik bővítésében továbbra sem állunk meg. Elkötelezettek vagyunk abban, hogy a fizikai aktivitás iránti igény az életstílus részeként rögzüljön, és ennek alapjait már kisgyermekkorban szükséges lerakni. Ennek részeként már jövőre megvalósulhat a Gyáli Tátika Óvodában az Ovi-foci program bevezetése, melynek részeként sportpálya is létesül majd az óvodában. „Mens sana in corpore sano”, „épp testben épp lélek”, vagyis, hogy az egészséges testi kondíciótól elválaszthatatlan az egészséges lelki állapot. Ez az örök érvényű gondolat adja a lehető legszélesebb bázison fejlesztett és fenntartott lakossági sportolás fontosságát. **(#fitt#Gyal)**

Az egészségügy szinte minden ciklusban feladatot jelent, folytatni kívánjuk a szakellátás fejlesztését településünkön. A kötelezően biztosítandó alapellátás vonatkozásában folyamatosan azon munkálkodunk, hogy az országban tapasztalható háziiorvos-, házi gyermekorvos hiány ne érződjön. Jelenleg egy felnőtt háziiorvosi praxis betöltetlen. Betöltetlen házi gyermekorvosi-, és fogorvosi praxis nincs Gyálon. A hét védőnői körzet mindegyikében saját alkalmazású védőnő gondozza az anyukákat, és a kisgyermekeket. A szakellátás palettáját új szolgáltatással, a napi sebészettel kívánjuk bővíteni. Új röntgengép beszerzését is tervezzük. **(#egeszseges#Gyal)**

A jövő egyik fő gazdasági tényezője a város – áll a Digitális Jólét Program 2.0 (a továbbiakban: DJP 2.0) dokumentumban.⁷ Komoly hangsúlyt kívánunk fektetni az előttünk álló években az Okos Város (Smart City) megoldásokra. A „smart” megoldások elsődleges célja, hogy javítsa a város

⁵ Földházi Erzsébet: Magyarország népességének várható alakulása 2060-ra in: Korfa – Népesedési Hírlevél 2013/4.szám, 265-266.o. (olvasható: <https://demografia.hu/kiadvanyokonline/index.php/korfa/issue/view/282> letöltés dátuma: 2020. február 23.)

⁶ <https://magyarnemzet.hu/belfold/gyermekvedelmi-strategiat-keszit-a-kormany-7510604/> (letöltés dátuma: 2020. február 23.)

⁷ <https://www.kormany.hu/download/6/6d/21000/DJP20%20Strat%C3%A9giai%20Tanulm%C3%A1ny.pdf> (letöltés dátuma: 2020. február 23.)

működésének hatékonyságát és eredményességét. Ezen felül fontos szempont a városlakók életminőségének javítása és az életszínvonal emelése úgy, hogy a természeti erőforrásokat tiszteletben tartja és tudatosan kezeli. Ebben a körben gondolunk az elektronikusan intézhető szolgáltatások kiterjesztésére, az EUWiFi pályázaton való ismételt indulásra, „okos” padok-, valamint intelligens gyalogátkelőhelyek létesítésére. (**#smart#Gyal**)

Az okos zebra átvezet minket egy következő prioritizált területre, ez pedig a közbiztonság, a gyáli polgárok életének még biztonságosabbá tétele. Ezen a területen fejleszteni kívánjuk a közvilágítást, és a kamerarendszert, a köznevelési intézményeink közvetlen közelében fekvőrendőröket telepítünk a forgalomcsillapítás érdekében, valamint figyelemfelhívó táblák kihelyezését is tervezzük, melyek sebességcsökkentésre szólítják az autósokat. Megalkotásra vár településünk új Közlekedési Konceptiója is. (**#biztonsag#Gyal**)

Innovatív kertváros lévén folytatjuk az út-, és járdafelújításokat. Átadjuk a kisvállalkozói parkot a bérlőknek. Rendbe tesszük a MÁV-állomás környezetét. Folytatódik a közösségi terek, parkok rendbetétele is. A Gyáli Víztorony alatti terület parkosítása, valamint a Bartók Iskola mögötti terület parkká alakítása fog megtörténni ebben a ciklusban közösségi tervezés keretein belül. Terveink között szerepel a városközpont rehabilitációjának folytatása is. (**#innovativ#Gyal**)

A rendelkezésre álló adatok, információk, és előrelátásunk szerint reálisan a fentiek megvalósítása a célunk. Ismételten hangsúlyozzuk, hogy a működőképesség megőrzése áll az elkövetkező ciklus középpontjában is, de emellett az alábbiakban részletesen kibontott indokolt fejlesztési feladatokat is meg kívánjuk valósítani az önkormányzati likviditás folyamatos biztosítása mellett.

IV. A 2020-2024 KÖZÖTTI IDŐSZAK PRIORITÁSAINAK BEMUTATÁSA, A VÉGREHAJTÁSRA JAVASOLT FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK BEMUTATÁSA

1. ZÖLD GYÁL #ZOLD#GYAL

Gyáli Klímastratégia kidolgozása

2019-ben közel 20 millió forintot nyert el Önkormányzatunk a „Helyi klímastratégia kidolgozása, valamint a környezettudatosságot erősítő szemléletformálás” elnevezésű pályázaton a Széchenyi2020 Program keretében. Az elnyert összeg lehetőséget teremt arra, hogy a helyi klímastratégia kidolgozásán kívül a lakosság minél szélesebb köréhez juttassunk el környezet-, és klímavédelemmel kapcsolatos kiadványokat. Bővíteni kívánjuk a gyáli lakosság klímával, a Föld klímahelyzetével kapcsolatos ismereteit.

Gyáli Környezetvédelmi Program megalkotása

A környezet védelme, a természeti értékek megőrzése napjainkra a társadalmi-gazdasági élet meghatározó részévé vált. A gazdasági tevékenység hatására mára szinte minden környezeti elem állapota romlott, ugyanakkor a megfelelő környezeti feltételek nélkülözhetetlenek a jelen és a jövő nemzedékek jólétének, egészséges életének biztosításához. A fenntarthatóság jegyében, a társadalmi-gazdasági feladatok végrehajtásával párhuzamosan kell a környezetvédelem problémáit megoldani.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény értelmében a települési önkormányzatok kötelező feladata a környezetvédelmi program kidolgozása, melyet a Képviselő-testület hagy jóvá. A 2012 és 2017 közötti időszakra vonatkozóan rendelkezett településünk környezetvédelmi programmal, annak felülvizsgálatával, aktualizálásával azonban adósok vagyunk. Fontos feltárni a környezet állapotát döntően befolyásoló főbb hajtóerőket és terheléseket, azt számításba venni, hogy a lakossági életmódnak milyen környezetet befolyásoló tényezői vannak, továbbá, hogy a városban található termelő, és szolgáltató rendszerek milyen módon befolyásolják a gyáli környezetet.

Energiamegtakarítási Intézkedési Terv elkészítése

Az *energihatékonyságról* szóló 2015.évi LVII. törvény szerint a közintézmények tulajdonában és használatában álló, közfeladat ellátását szolgáló épület üzemeltetéséért és fenntartásáért felelős szervezeteknek ötévente energiamegtakarítási intézkedési tervet kell készíteniük. Az intézkedési terv célja a közintézmények energia-felhasználásának optimalizálása, az intézmények energetikai állapotának felmérése, valamint energiatakarékos intézkedések megfogalmazása, mely tervek végrehajtásával energia megtakarítás érhető el. A tervet 2020-ban elkészítjük.

Gyáli Faültetési Program folytatása

A 2017-ben elkezdett faültetési programot folytatjuk. A zöldterület növelése enyhíti a klímaváltozás negatív hatásait. A fák javítják az ökológiai egyensúlyt, javítják településünk levegőjének minőségét,

és hozzájárulnak a zajvédelemhez is. A három éve indított program társadalmi visszhangja, és fogadtatása nagyon pozitív. Településfásítási programunk célja ezer facsemete elültetése.

Városközpont parkosítása

A Polgármesteri Hivatal épületének átadására 2013-ban került sor. A városközpont attraktivitásának és kihasználtságának növelése a célunk a városközpont további fejlesztésével. Erősíteni, és bővíteni kívánjuk a városközponti funkciókat. A Takarékszövetkezet mögötti területen, a Somogyi Béla utca 1-3-5.szám alatti területen olyan új terület kialakítását tervezzük, amely által bővíthetnek a lakossági szolgáltatások, a kulturális, és közművelődési kínálat, valamint új zöldfelületek jöhetnek létre. A városközpontban épülhet egy olyan szolgáltató épület, melyben helyet kaphat egy üzletsor (cukrászdával, kávézóval stb.), valamint egy képtár. A kialakítandó képtárban lehetőség lesz állandó tárlat, és időszakos kiállítások megtartására. A képtárban lehetőség lesz gyermek-, és ifjúsági alkotó programok megszervezésére, múzeumpedagógiai órák, és foglalkozások megtartására.

Új parkok, közösségi terek kialakítása

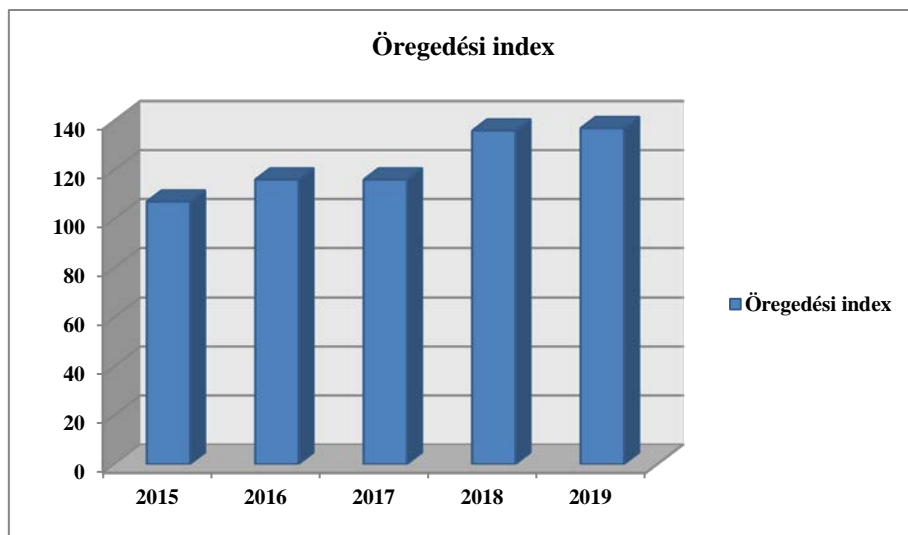
A Víztorony alatti-, és a Bartók Iskola mögötti terület parkosítására tervpályázatot írtunk ki az idei évben. A Víztorony alá tervezett park, és a Bartók Iskola mögötti terület vonatkozásában egy pályázati eljárás már eredménytelenül zárult, tekintettel arra, hogy a szakmai zsűrinek valójában nem volt miben döntenie, hiszen mindkét esetben csak egy-egy pályázat érkezett. Mindkét közösségi tér kialakítása meg fog történni az előttünk álló ciklusban. Az új többgenerációs parkokban játszóterek, futókörök is helyet kaphatnak majd. A tervek elkészítésére idei költségvetésben 20 millió forintot irányoztunk elő.

2. IDŐSBARÁT GYÁL #IDOSBARAT#GYAL

Multifunkciós Idősek Otthona megépítése

Ahogy korábban már felvillantottuk, az elkövetkező ciklus fejlesztéseinek középpontjában egy többfunkciós idősek otthona áll. A gyáli demográfiai adatok – hasonlóan az országos adatokhoz – is azt támasztják alá, hogy a korösszetétel jelentősen változik. A 2015-2019 közötti időszakban a 62 év felettek száma 4 300 főről 4 800 főre nőtt. Ez 11 százalékos emelkedés öt év alatt, mindeközben az eltartó népesség (15-62 év közöttiek) aránya csak 3,6 százalékkal nőtt. Az öregedési index 2015 és 2019 között 107 főről 121 főre emelkedett.

A diagramm azt mutatja, hogy amíg 2015-ben 100 kiskorú (0-14 éves korú) gyáli gyermekre 107 fő idős (62 év feletti) személy jutott, addig 2019-ben már 121 fő. Országos összehasonlításban elmondható, hogy az mindenképpen örvendetes, hogy ez a (gyáli) szám az országos közel 133 főhöz⁸ képest lényegesen alacsonyabb.

Az idősekre vonatkozó eltartotti ráta a 2015-ös 26 főről 2019-re 27 főre emelkedett: ez azt jelenti, hogy 100 fő aktív korú gyálinak 27 fő időskorúról kell gondoskodnia. A kiskorúakra vonatkozó eltartotti ráta a 2015-ös 24 főről 2019-re 23 főre esett vissza, vagyis 100 fő aktív korú gyáli felnőtt 23 fő kiskorúról gondoskodik. Az összesített eltartotti ráta (27 fő idős+23 fő kiskorú) 50 fő.

Fenti számok jól tükrözik, hogy helyes az elgondolásunk, hogy az idősek ellátásával, a róluk való gondoskodással kiemelten kell foglalkoznunk, ezért célunk a ciklusban egy többfunkciós idősök otthonának a megépítése. A funkciók között - jelenlegi elképzeléseink szerint - helyet kapna egy szállodafunkció: kialakításra kerülne egy szállodai egység, amelyben a hozzátartozók elhelyezhetnék idős szüleiket, rokonukat azon időszakokban, amikor a róluk való gondoskodás nehézségeket okoz (idősök átmeneti elhelyezése). Az előző ciklusban a Váci Egyházmegyétől átvett, és tovább működtetett, a Petőfi utcában működő Gyáli Idősök Klubja, vagyis az idősök nappali ellátása is átkerülne az építendő Idősök Otthonába. Lenne olyan része az épületnek, ahol az idősök megvásárolhatnák az egy-, két-, vagy háromfős szobákat. Az itt lakók a lakhatáson kívül természetesen magas színvonalú, komplex (0-24 órás) gondozásban is részesülnek majd képzett személyzet segítségével. Biztosított lesz a rendszeres orvosi ellátás a lakók részére. A negyedik funkció egy rehabilitációs részleg lenne, ahol gyógytornász, fizioterapeuta, dietetikus segítené az idősök orvosi beavatkozások, műtétek utáni felépülését. Az ötödik, és egyben utolsó funkció pedig egy kifejezetten az idősök igényeire szabott szolgáltató részleg lenne pl. masszázsszolgáltatással, szépségápolás szolgáltatással (fodrászat, manikűr stb.), valamint mentálhigiénés tanácsadással.

⁸ https://www.ksh.hu/thm/2/indi2_1_2.html (letöltés dátuma. 2020. február 23.)

Házi segítségnyújtás, és jelzőrendszeres házi segítségnyújtás bővítése

Az előbbieken ismertetett intézményi kereteken kívül is törekszünk az idősellátás javítására, bővítésére. Az előttünk álló ciklusban is terveink között szerepel a házi segítségnyújtásban elláthatók számának növelése. Jelenleg ebbe az ellátásba a KSZK hatályos működési engedélye alapján 120 fő vonható be. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás keretében a KSZK 177 darab kihelyezhető készülékre jogosult. Ezt a szolgáltatást a KSZK társulási keretek között biztosítja, így ez a készülékszám elosztásra kerül a társult települések között oly módon, hogy ebből megközelítőleg 100 darab készülék van gyáli időseknél. A fennmaradó készülékek a három társult település között arányosan oszlanak meg. Várólistán általában 10-15 fő szerepel. Mindenképpen célunk a várólista felszámolása ebben a ciklusban, ami azt jelenti, hogy 190-195 darab készülékre kell felemelnünk a kihelyezhető készülékek számát.

3. IFJÚSÁG-, ÉS GYERMEKBARÁT GYÁL #IFJUSAG#GYERMEKBARAT#GYAL

Liliom és Tulipán Óvoda, és a Bóbita Bölcsőde udvarának korszerűsítése

Az óvodaépületek felújítása, modernizálása az előző ciklusban megtörtént. A bölcsődei ellátás is egy megújult épületben zajlik. Az előttünk álló ciklusban az intézmények udvarainak korszerűsítésére, még gyermekbarátabbá tételére fogunk koncentrálni. Elkerülhetetlen feladat a bölcsőde udvarának parkosítása, a kikopott gyep cseréje, annak újraterelítése. Ugyancsak fontos a legrégebbi – 2006-ban épült – óvodánk udvarának korszerűsítése, az udvari játékok alatt található gumiburkolatok-, magunknak az udvari játékoknak a cseréje. A Liliom Óvoda hatalmas udvara korszerűsítésének fókuszában az öntözőrendszer kiépítése áll.

Gyáli Iskolakezdési Program kiterjesztése

A családokat segítjük a zökkenőmentes iskolakezdésben a Gyáli Élet Program Iskolakezdési Alprogramjával, melynek keretében eddig „csak” az általános iskolai tanulmányaikat megkezdő 1. osztályos tanulók részesültek. 2020-ban először már a többi évfolyam tanulói, vagyis 1-8. osztályig minden tanuló kezdő tanszercsomagot kap Önkormányzatunktól. Ez a támogatási forma így közel 1 500 fő iskolához, és családjukhoz ér el, segítve a családokat az iskolakezdési kiadások egy részének átvállalásával.

Popup Park kialakítása

A kicsit idősebb korosztályra is gondolva területet jelölünk ki a Millenniumi Parkban, ahol a fiatalok kulturált kikapcsolódását szolgáló „popup” parkot kívánunk kialakítani. Az ilyen típusú park egyszerre valósítja meg a közösségi tér, és a játszótér funkciót. Innovatív megoldásokkal kívánjuk a fiatalok igényeit kielégíteni: napelemmel működő mobiltöltők, pingpong-, és teqball-asztalok kapnak majd helyet. A felfrissülést ivókutak szolgálják majd.

Gyermek-, és ifjúság(védelmi) stratégia kidolgozása (Ifjúsági Konceptió)

Az óvodák és iskolák vezetőivel, a Monori Tankerületi Központtal, az ÉSZC-vel együttműködve meg kell határoznunk az ifjúsági területre vonatkozóan a város fejlesztési terveit, lehetőségeit, és középtávú céljait a más területekre érvényes városi koncepciókkal összhangban. Fontos szempont, hogy a

koncepcióban majd megjelenjen alapelvként az ifjúsági önszerveződések támogatása, a fiatalok bűnözés megelőzése, csökkentése, a hátrányos helyzetű fiatalok támogatása, az esélyegyenlőség megteremtése, és a segítséggel élők támogatása. Kiemelkedő jelentőségű településünk jövője szempontjából a fiatalok lehetőségeinek feltérképezése, hiszen az nyilvánvaló, hogy a legnagyobb kihívás az ifjúság helyben tartása, a település népességének megtartása. Ezzel párhuzamosan minden eszközzel támogatni kívánjuk az Arany János Községi Ház és Városi Könyvtárban elindított Ifjúsági Kerekasztal munkáját, valamint az Ifjúsági Klub tevékenységét.

4. FITT GYÁL #FITT#GYÁL

Street workout park fejlesztése

A 2019 végén átadott szabadtéri fitnesspark iránti érdeklődést tapasztalva úgy gondoljuk, hogy mindenképpen szükséges a street out park továbbfejlesztése, újabb kondigépek beszerzése. A kondiparkot körülvevő területet 5 millió forintból tesszük rendbe. Amennyiben a park kihasználtsága azt indokolja az uszoda melletti területen kialakítható hasonló park létesítése is megvalósítható.

Tátika Óvoda Ovi-foci pálya kialakítása

Képviselő-testületünk 2020 januárjában döntött arról, hogy a Gyáli Tátika Óvodában Ovi-foci pályát kíván kialakítani. A pályázati dokumentációt 2020. február utolsó napjáig a pályázati felületre feltöltöttük. Nyertes pályázat esetén az óvoda Klapka utca székhelyépületéhez tartozó udvarán egy 6*12 méteres ovi-foci pálya kerül kialakításra 2021-ben. A sportpálya összköltsége 13 millió forint, melyhez Önkormányzatunk 4,5 millió forintos önrészt biztosít.

Sportcsarnok és sportpálya fejlesztése

A további sportolási lehetőségek bővítése mindenképpen célunk Gyálon. Ennek szellemében került kialakításra az idei évben a létesítményben egy 57 négyzetméteres eszközökkel felszerelt fitness terem, ahol személyi edző is áll a sportolni vágyók rendelkezésére. Kialakításra került egy eszköz nélküli 63 négyzetméteres fitness terem is, ahol saját testsúlyos csoportos edzések tartására nyílik majd lehetőség. A Sportcsarnok egyébiránt teljes kihasználtsággal üzemel, hiszen délelőtt az általános iskolások testnevelés óráinak ad otthont, délután pedig – főleg – kézilabdaedzéseket tartanak. A Sportcsarnok szomszédságában található sporttelepen az élőlövés edzőpályáján a háló magasítására kerülhet sor. A sporttelep vonatkozásában elsődleges feladat a folyamatos állagmegóvás, és a karbantartási munkálatok elvégzése.

5. EGÉSZSÉG ÉS GYÁL #EGESZSEGES#GYÁL

Szakellátás rendbetétele

A hatályos jogszabályok értelmében a települési önkormányzat kötelező feladata az egészségügyi alapellátás biztosítása. Ebben a körben biztosítanunk kell a háziorvosi-, házi gyermekorvosi-, és fogorvosi ellátást, a védőnői-, és iskolavédőnői ellátást, valamint a háziorvosi ügyeleti ellátást. Közmeghallgatások-, és fogadóórák alkalmával folyamatosan felmerül a szakellátás helyzete településünkön. Habár a szakellátás biztosítása nem önkormányzati feladat, mégis azon fogunk munkálkodni az előttünk álló ciklusban, hogy annak színvonala javuljon, az egyes szakellátási

területeken tapasztalható várólisták hossza csökkenjen. Az egyeztetések a Jahn Ferenc Dél-pesti Kórház és Rendelőintézet illetékeseivel már elindítottuk, azonban szükséges a tárgyalások további kimenetele szempontjából megvárunk, hogy a kormányzat szándéka is kikristályosodjon az alapellátásra vonatkozóan, hiszen a központi kormányzat tervei között szerepel a járási alapú, integrált alapellátás létrehozása. A járási rendszerre épülő alapellátás koncepciójában szerepel a helyi ellátóképesség növelése mind műszakilag, mind szervezetszempontból. A tervek szerint a járási egészségközpontokban széles kör érheti majd el az ultrahang-, és CT-vizsgálatokat. Amint a központi szándék letisztult, az egészségügyi alap- és szakellátás színvonalának fejlesztésére fogunk koncentrálni.

Egynapos sebészet elindítása

Terveink között szerepel az egynapos sebészet elindítása a Városi Egészségügyi Központban. Az egynapos sebészeti ellátás olyan speciális, a kórházi kezelést kiváltó ellátás, amely speciális – a kórházi körülményekhez hasonló – feltételeknek megfelelő intézményben 24 óránál rövidebb ellátási időt igényel, viszont nem keverendő össze az ambuláns sebészettel. Az *egynapos sebészeti és a kúraszerűen végezhető ellátások szakmai feltételeiről* szóló 16/2002. (XII.12.) ESzCsM rendelet állapítja meg az ellátás feltételeit és szakmai szabályait. A személyi feltételeken túl, számos tárgyi feltétellel kell rendelkezni: megfelelő méretű műtőhelyiség, bemosakodó helyiség, sterilizáló helyiség, valamint számos technikai eszköz megléte is szükséges mind a műtő-, mind pedig az ébredő-megfigyelő helyiségben.

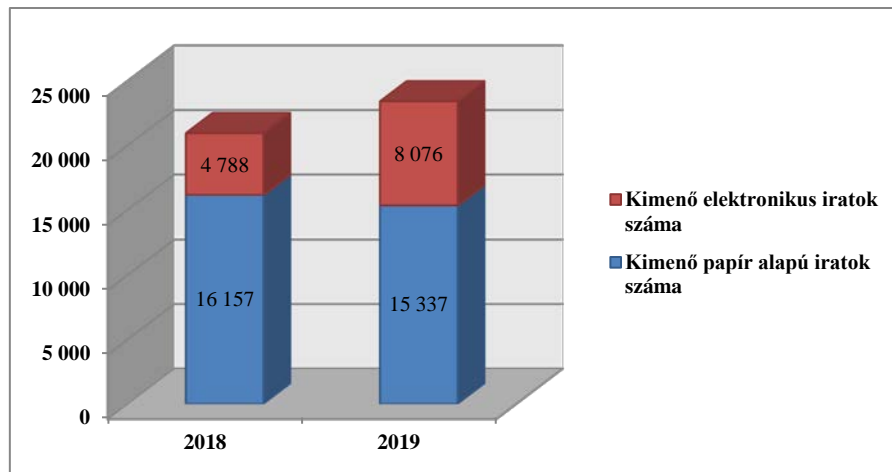
Háziorvosi-, házi gyermekorvosi-, fogorvosi-, és védőnői alapellátás zavartalan működtetése, és biztosítása

Az elkövetkező ciklusban is alapfeladatunk az egészségügyi alapellátás területén az orvosi praxisok betöltésének biztosítása. Az összes alapellátásban kialakított praxisok száma 23 darab, ebből jelenleg a 7. számú háziorvosi praxis betöltetlen, a körzet betegeinek ellátását a Városi Egészségügyi Központ helyettesítéssel oldja meg.

6. OKOS GYÁL #SMART#GYÁL

Digitális Hivatal, e-szolgáltatások kiterjesztése

A közigazgatás hatékonyságának növelése, és az állampolgári elégedettség fokozása érdekében a Gyáli Polgármesteri Hivatalban folyamatosan dolgozunk az e-közigazgatás kiterjesztésén. Az Önkormányzati Hivatali Portálon (a továbbiakban: OHP) 53 darab ügyet intézhetnek elektronikusan az ügyfelek. Minden más ügy is intézhető elektronikusan, azonban ezen ügyekhez az OHP-n központi űrlap nem elérhető, hanem a város hivatalos oldalán a www.gyal.hu oldalon tölthetők le egyedileg elkészített formanyomtatványok, melyet az ügyfelek az E-papír szolgáltatás (<https://epapir.gov.hu>) igénybevételével küldhetnek be saját ügyfélkapujukon keresztül. Ahogyan az előzőekben utaltunk már rá az elektronikusan bejövő iratok aránya 2018-ról 2019-re 6 százalékról 22 százalékra nőtt.

Forrás: saját szerkesztés

Az elektronikus ügyintézési „kedv” a lakosság részéről megvan, azonban ezzel párhuzamosan a Hivatalban is teret nyer ez a fajta ügyintézés, hiszen az elektronikusan kimenő iratok aránya 69 százalékkal nőtt az elmúlt két évben, míg az összes kimenő iraton belül arányuk 23 százalékról 34 százalékra növekedett. Az elkövetkező ciklusban a hivatalvezetéssel egyetértésben az a célunk, hogy az e-ügyiratok aránya tovább emelkedjen, egyszersmind a papír alapon kimenő-, és bejövő iratok száma lényegesen csökkenjen.

EUWiFi pályázat

Ingyenes wifi-hozzáférést kívánunk biztosítani mind több gyáli parkban, és közösségi térben. Ennek érdekében többször pályáztunk már – eddig eredménytelenül – az Európai Bizottság által meghirdetett EUWiFi pályázaton. Amennyiben a ciklusban is meghirdetésre kerül a pályázat, ismét be kívánjuk nyújtani azért, hogy ingyenes vezeték nélküli internetes pontokat tudjunk kialakítani a városi közintézményekben, parkokban, köztereken.

Okospadok, intelligens zebrák telepítése

Az akadálymentesített, intelligens – ún. okos zebrák – jelentősen növelik a közlekedésbiztonságot, főleg az idősek, gyermekek, családok szempontjából. Az okos zebrák nagy előnye, hogy az aszfaltba süllyesztett ledek villogó fénnel figyelmeztetik az autósokat a gyalogosokra. Az új technológiának köszönhetően az átkelőhöz érkező gyalogost a napelemtől működő rendszer érzékeli, és az aszfaltba süllyesztett led prizmák villogása figyelemfelhívó hatással van az autósokra. A ciklusban kialakítandó gyalogátkelők létesítésékor mindenképpen számításba vesszük az okos zebrák kialakításának lehetőségét. Az okospadok az okos zebrákhoz hasonlóan napelemmel működnek, a napelem biztosítja az áramot, és a padon található USB-portokon keresztül tölthetőek az okoseszközök. Az okospadok telepítésének lehetőségét is fontolóra vesszük az új parkok, és közösségi terek kialakításakor.

7. BIZTONSÁGOS GYÁL#BIZTONSAGOS#GYAL

Közlekedési Konceptió felülvizsgálata

Gyál Város Közlekedési Konceptióterve 2011-ben készült el. A konceptióterv elkészülése óta eltelt közel egy évtizedben bekövetkezett változások indokolják a konceptióterv revízióját, annak teljes

felülvizsgálatát. Szükséges a kialakított forgalmi rend komplex felülvizsgálata, és a meglévő települési forgalmi rend megfelelőségének vizsgálata. Elengedhetetlen továbbá szakértők által elemezni a baleseti adatokat. A Közlekedési Koncepció felülvizsgálatára az idei költségvetésben 3 millió forintot különítettünk el.

Fekvőrendőrök kialakítása-, és figyelemfelhívó táblák kihelyezése a közintézményeknél

A városi közintézményeknél tapasztalható nagysebességű forgalom csökkentésének elérését kiemelt célnak tekintjük, ezért az általános iskolákhoz, óvodákhoz, és a bölcsődéhez sebességcsökkentő rámpák, vagy bordák létesítését tervezzük figyelemfelhívó táblák egyidejű kihelyezése mellett.

Közvilágítás fejlesztése

A közvilágítás fejlesztéséről 2020. évi első ülésén döntött Képviselő-testületünk. A döntéssel elfogadott konkrét ütemterv alapján mérjük fel az esetlegesen hiányzó lámpatesteket az év folyamán, Az elkészülő felmérés alapján 2021. év folyamán döntés születhet a közvilágítás fejlesztéséről, mely 2021-22-ben valósulhat meg.

Gyalogátkelőhelyek létesítése

Ugyancsak a közintézményeknél a gyalogos közlekedés biztonságosabbá tétele érdekében gyalogátkelőhelyeket létesítünk még az idén. Ezen kívül több gyalogátkelőhely kialakítását tervezzük a városban, alábbi helyszíneken:

- Pesti út és Kacsóh P. utca kereszteződésében,
- Pesti út és Liliom utca kereszteződésében,

Ahogy az előzőekben már utaltunk rá, az iskolák környezetében az okostechnológiával készülő gyalogátkelőhelyek kialakítását preferáljuk.

Kamerarendszer bővítése

A kormányzat kriminálpolitikai törekvése a közrend erősítése, a közterületek biztonságának fokozása, a bűnözés visszaszorítása, valamint megfelelő védelem biztosítása a családok és egyének számára, végső soron az állampolgárok biztonságérzetének javítása. Az Möt. a helyi önkormányzatok kötelező feladatként határozza meg a település közbiztonságának biztosítását. A városi térfigyelő kamerarendszerbe 32 darab kamera van jelenleg bekapcsolva. Kamerák felszerelését tervezzük még az idei évben a Járási Tanuszoda parkjában, a Szent István térre, és a Vecsési út – Széchenyi utca gyalogátkelőhöz. A kamerarendszer fejlesztése nagyban hozzájárul az állampolgárok biztonságérzetének növeléséhez.

KRESZ-oktatás bevezetése az általános iskolákban

Célunk az általános iskolás tanulók közlekedésbiztonsági ismereteinek szélesítése, bővítése. Az általános iskolák igazgatóinak, és pedagógusainak bevonásával az 5-6. osztályos gyermekek kaphatnak majd közlekedési ismereteket szakkör, vagy osztályfőnöki óra keretében. A mindennapos közlekedés körében a közlekedő gyermekektől elvárható, hogy ismerjék meg azokat a szabályokat, amelyek a biztonságuk érdekében fontosak. Közlekedési kultúrában komoly lemaradásban vagyunk,

egy közlekedési foglalkozás órarendbe iktatásával hozzájárulhatunk ahhoz, hogy egy olyan generáció nőjön fel, aki már toleránsabb a többi közlekedő iránt. Támogatást nyújtunk az iskoláknak ahhoz, hogy a programban részt vevő pedagógusok továbbképzésen vehessenek részt.

8. INNOVATÍV GYÁL #INNOVATIV#GYAL

Kisvállalkozói park elindítása

A Pénzügyminisztérium által biztosított 2,07 milliárdos keretből településünk közel 166 millió forintos támogatási összeget kapott vállalkozói park kialakítására még az előző ciklusban. A támogatásból az Önkormányzat közmű-, és kommunikációs hálózatot építhet ki, és az érintett terület közlekedési kapcsolatát fejlesztheti. Gyálon, a Bem József utca és a Bartók Béla utca sarkán található közel 2,5 hektáros területen zöldmezős beruházással alakítjuk ki a vállalkozói parkot. A parkban igen kedvező feltételekkel bérelhetnek területet a vállalkozások: a területek bérbeadása 99 évre történik, az első három évben a bérleti díj 650.- Ft/nm/év+áfa, mely összeg a negyedik évtől 1 000.- Ft/nm/év+áfa összegre emelkedik. A vállalkozói park körbe kerített, ahol 24 órás portaszolgálat működik majd. A kisvállalkozói park átadására idén tavasszal sor kerül.

MÁV kisállomás környékének rendbe tétele

A 2015-ben átadott Gyál-felső állomás folytatásaként 2016-ban tárgyalások kezdődtek a MÁV Zrt. és Gyál Város Önkormányzata között a Gyál kisállomás felújításáról. Terveink között szerepel a vasútállomás épületének (szolgálati helyiség és utasváró) átépítése, az állomáshoz vezető út szilárd burkolattal történő kiépítése, a vasút mindkét oldalán található park rendbe tétele, melynek köszönhetően az utasok rendezett környezetben várakozhatnak majd. A többéves egyeztetés fontos része volt kerékpártároló, és személygépkocsi parkoló kialakítása is. Az utasváró zárható épületét ellátnánk korszerű nyílászárókkal, és az utasok számára is igénybe vehető akadálymentesített mosdó is kialakításra kerülne. A parkosítás részeként öntözőrendszer kiépítését, és padok kihelyezését tervezzük. Az elmúlt négy évben részünkről mindent megtettünk, hogy az állomás környezetének megújulása a MÁV-val való együttműködés keretében elkezdődjön, megvalósuljon. Az egyeztetés nem várt fordulatot vett 2019. év végén, 2020. év elején, tekintettel arra, hogy a MÁV azzal állt elő, hogy ne a meglévő épületet újítsuk fel, hanem a meglévő épület kerüljön lebontásra, és tőle 15-20 méterrel odébb kerüljön megépítésre egy új állomásépület. A MÁV időhúzásához nem kívánunk tovább asszisztálni. Önkormányzatunk előzetes terveinek megfelelően az állomás környékét rendbe fogja tenni. Ennek megvalósítására az idei évi költségvetésünkben 90 millió forintot különítettünk el.

Járdafelújítások, gyalogátkelők fejlesztése

A Bacsó utcai járdát a közterület teljes hosszában – a Vasút utcától a Bartók Béla utcáig – felújítjuk, a járda viakolor burkolatot kap, megépülnek a szikkasztó árkok. Az Erdősor utca-Bem utca sarkán, az Eötvös Iskolánál lévő gyalogátkelőt-, valamint az Ady utca-Kőrösi út sarkán lévő gyalogátkelőhely fejlesztését is végrehajtjuk.

9. GAZDASÁGI-, ÉS ADÓPOLITIKAI CÉLKITŰZÉSEINK

Önkormányzatunk a bevételeken belül törekszik a saját bevételek növelésére. Ennek egyik forrása a helyi adóbevételek köre. A 2020-2024 közötti ciklusban a helyi iparűzési adó mértékén (1,8%) nem kívánunk változtatni, ugyanakkor szükséges felhívni a figyelmet, hogy a közelmúltban Varga Mihály pénzügyminiszter a Versenyképességi Tanács idei első ülését követő sajtótájékoztatóján bejelentette a helyi iparűzési adó átalakításának kormányzati szándékát.

A kormányzati elképzelések szerint a helyi iparűzési adó alapjából jelentős mértékben leírhatóvá válna az értékcsökkenés, valamint a kutatás-fejlesztési költségek, valamint az év végi adófeltöltési kötelezettsége is megszűnne a vállalkozásoknak. A helyi iparűzési adó jelenlegi szabályozás szerint az amortizációt nem számolhatják el a vállalkozások az iparűzési adóban. A javaslatok önkormányzatokat érintő nyilvánvaló hatásai miatt a kormányzat – minden bizonnyal – egyeztetésekre készül az önkormányzati szektor képviselőivel.

Ameddig az önkormányzati gazdálkodás körülményeiben kedvezőtlen változások nem következnek be, addig a helyi adók mértékét és körét nem kívánjuk emelni. Ugyanakkor továbbra is prioritást élvez az adóhátralékok mielőbbi, és minél teljesebb körű behajtása az Önkormányzat pénzügyi egyensúlyának javítása érdekében. Az adózási fegyelem javítása érdekében a továbbiakban is hatékonyan fogunk élni a jogszabályban biztosított lehetőségekkel (inkasszózás, végrehajtási jog bejegyzése stb.), valamint a jogkövetési vizsgálatokat, és adóellenőrzéseket fokozni fogjuk.

Végezetül ismét kiemelem, hogy hasonlóan az elmúlt esztendőkhöz – ahogyan azt az előzőekben is már többször hangsúlyoztuk – az elkövetkező ciklusban is két alaptényezőt helyezünk előtérbe, amelyek meghatározzák mozgásterünket, és lehetőségeinket. Az egyik és legfontosabb az Önkormányzat által fenntartott költségvetési szervek működtetése, a másik a már döntéssel rendelkező beruházások megvalósítása.

Miként 2014-ben, most is igyekeztünk egy kiegyensúlyozott, a kötelező és szabadon választott feladat ellátást, a működést, valamint a tervezett fejlesztéseket teljes mértékben biztosító gazdasági ciklus programot összeállítani.

Fentiekben részletesen kifejtett gazdasági elképzelések megvalósításához kérem a tisztelt Képviselő-testület támogatását.

Gyál, 2020. március 3.

**Pápai Mihály
polgármester**

